

2018

JEDNOSTKOWE
SPRAWOZDANIE FINANSOWE
SPÓŁKI PCC EXOL S.A.

pcc
Exol

KOMENTARZ ZARZĄDU

42 mln zł

EBITDA za 2018 rok (2017: 39 mln zł)

W 2018 roku Spółka odnotowała przychody na poziomie 562 mln zł, EBITDA w wysokości 42 mln zł oraz zysk netto w kwocie 21 mln zł. Wyniki te potwierdzają stabilny wzrost biznesu prowadzonego przez Spółkę.

Spółka dzięki inwestycjom, jak i intensywnie prowadzonym pracom badawczo-rozwojowym, jest w stanie sprostać aktualnym trendom rynkowym i wysokim oczekiwaniom klientów w zakresie coraz bardziej innowacyjnych i zrównoważonych rozwiązań produktowych.

SPIS TREŚCI

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z WYNIKU FINANSOWEGO	3
JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	4
JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	5
JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	6
JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	7
NOTA 1 INFORMACJE OGÓLNE	8
NOTA 2 NOTY OBJAŚNIAJĄCE DOTYCZĄCE WYNIKÓW PODSTAWOWEJ DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ	16
NOTA 3 RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE I WARTOŚCI NIEMATERIALNE I PRAWNE	21
NOTA 4 ZADŁUŻENIE Z TYT. WYEMITOWANYCH OBLIGACJI, KREDYTÓW ORAZ POZOSTAŁEGO ZADŁUŻENIA	28
NOTA 5 KAPITAŁ OBROTOWY	33
NOTA 6 ZARZĄDZANIE RYZYKIEM RYNKOWYM, KREDYTOWYM, PŁYNNOŚCIĄ I KAPITAŁEM	39
NOTA 7 KAPITAŁY	50
NOTA 8 REZERWY	52
NOTA 9 POZOSTAŁE NOTY	53

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z WYNIKU FINANSOWEGO

		2018	2017
Nota 2.1	Przychody ze sprzedaży	561 678	548 324
Nota 2.2	Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	(484 868)	(479 628)
	Zysk (strata) brutto ze sprzedaży	76 810	68 696
Nota 2.2	Koszty sprzedaży i ogólnego zarządu	(44 260)	(38 088)
Nota 9.4	Pozostałe przychody i koszty operacyjne	1 465	(521)
	Zysk (strata) na działalności operacyjnej	34 015	30 087
Nota 4.2	Koszty finansowe	(10 852)	(9 658)
	Zysk (strata) przed opodatkowaniem	23 163	20 429
Nota 9.6	Podatek dochodowy	(2 044)	(2 325)
	Zysk (strata) netto	21 119	18 104
Nota 2.1	EBITDA	42 321	39 117
	Średnia ważona liczba akcji zwykłych (tys. szt.)	172 484	172 484
	Zysk na akcję podstawowy (PLN)	0,12	0,10
	Zysk na akcję rozwodniony (PLN)	0,12	0,10

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	2018	2017
Zysk netto	21 119	18 104
Pozostałe całkowite dochody (po uwzględnieniu efektu podatkowego) podlegające przeklasyfikowaniu do wyniku	0	0
Pozostałe całkowite dochody (po uwzględnieniu efektu podatkowego) niepodlegające przeklasyfikowaniu do wyniku	(21)	(18)
Zyski i straty aktuarialne	(21)	(18)
Pozostałe dochody całkowite netto	(21)	(18)
Całkowite dochody ogółem	21 098	18 086

KLUCZOWE OSIĄGNIĘCIA FINANSOWE W 2018 ROKU

17%
wzrost zysku netto

15,5 mln zł
dywidenda wypłacona za 2017 rok

12%
wzrost zysku brutto ze sprzedaży

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z PRZEPIŹYWÓW PIENIĘŻNYCH

	2018	2017
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej		
Zysk netto za rok obrotowy	21 119	18 104
Nota 9.6 Obciążenie z tyt. podatku dochodowego	3 048	1 213
Nota 2.2 Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	8 306	9 030
Koszty finansowe	10 404	8 461
Nota 9.10 Pozostałe korekty zysku	514	1 079
Zapłacony podatek dochodowy	(910)	(2 142)
Nota 9.10 Zmiany w kapitale obrotowym	(4 051)	22 434
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	38 430	58 179
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej		
Obrót aktywami finansowymi	(3 000)	(2 500)
Przepływy z tytułu pożyczek udzielonych jednostkom powiązanym	142	(95)
<i>Kwoty wypłacone jednostkom powiązanym</i>	<i>(9 500)</i>	<i>0</i>
<i>Wpływy z tytułu spłat pożyczek przez jednostki powiązane</i>	<i>9 500</i>	<i>0</i>
<i>Otrzymane odsetki od pożyczek</i>	<i>142</i>	<i>0</i>
Płatności za rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	(13 803)	(10 638)
Wpływy z tytułu zbycia składników rzeczowych aktywów trwałych	26	70
Dywidendy	0	144
Środki pieniężne netto wykorzystane w działalności inwestycyjnej	(16 635)	(13 019)
Przepływy pieniężne z działalności finansowej		
Dywidendy	(15 524)	(22 423)
Wpływy z tytułu emisji obligacji	0	25 000
Wpływy z tytułu kredytów i pozostałego zadłużenia	28	3
Płatności z tytułu kredytów i pozostałego zadłużenia	(17 704)	(15 602)
Zapłacone odsetki	(9 264)	(8 554)
Wpływy z tytułu dotacji	372	379
Środki pieniężne netto wykorzystane w działalności finansowej	(42 092)	(21 197)
Zwiększenie/zmniejszenie netto środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(20 297)	23 963
Zmiana z tytułu różnic kursowych z wyceny środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(22)	147
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek roku	36 405	12 295
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec roku	16 086	36 405

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

		2018	2017
Aktywa trwałe		396 578	386 528
Nota 3.1	Rzeczowe aktywa trwałe	167 824	161 737
Nota 3.4	Wartości niematerialne	183 681	182 718
Nota 9.1	Pozostałe aktywa	45 073	42 073
Aktywa obrotowe		142 865	146 760
Nota 5.1	Zapasy	55 320	42 311
Nota 5.2	Należności od odbiorców	63 176	64 866
Nota 5.3	Aktywa z tytułu umów z klientami	1 101	0
Nota 5.4	Pozostałe należności	4 255	1 581
Nota 9.2	Pozostałe aktywa	2 927	1 597
Nota 4.4	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	16 086	36 405
AKTYWA RAZEM		539 443	533 288
Kapitał własny		243 485	237 272
Nota 7	Kapitał akcyjny	172 484	172 484
Nota 7	Kapitał zapasowy	42 654	40 074
Nota 7	Kapitał rezerwowy	6 000	6 000
Nota 7	Pozostałe całkowite dochody	911	932
Nota 7	Zyski zatrzymane	21 436	17 782
Zobowiązania długoterminowe		173 137	188 791
Nota 4.1	Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji	69 407	69 159
Nota 4.1	Kredyty i pozostałe zadłużenie	80 782	96 546
Nota 9.6	Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	21 506	22 515
Nota 9.3	Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	221	192
Nota 3.3	Otrzymane dotacje	751	379
Nota 5.7	Pozostałe zobowiązania	470	0
Zobowiązania krótkoterminowe		122 821	107 225
Nota 5.5	Zobowiązania wobec dostawców	90 503	78 966
Nota 5.6	Zobowiązania z tytułu umów z klientami	667	0
Nota 4.1	Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji	255	255
Nota 4.1	Kredyty i pozostałe zadłużenie	15 822	17 494
Nota 8	Rezerwy	140	213
Nota 9.3	Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	3 471	2 953
Nota 5.7	Pozostałe zobowiązania	11 963	7 344
Zobowiązania razem		295 958	296 016
KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA RAZEM		539 443	533 288

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

	Kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy	Kapitał rezerwowy	Pozostałe całkowite dochody	Zyski zatrzymane	Kapitał przypadający na udziały nie kontrolujące	Razem kapitał własny
Stan na 1 stycznia 2018	172 484	40 074	6 000	932	17 782	0	237 272
Transakcje z właścicielami	0	2 580	0	0	(17 465)	0	(14 885)
Wypłata dywidendy	0	0	0	0	(15 524)	0	(15 524)
Podział zysku	0	2 580	0	0	(2 580)	0	0
Program motywacyjny	0	0	0	0	656	0	656
Wpływ wdrożenia MSSF 9	0	0	0	0	(17)	0	(17)
Całkowite dochody	0	0	0	(21)	21 119	0	21 098
Zysk za rok bieżący	0	0	0	0	21 119	0	21 119
Zyski/straty aktuarialne	0	0	0	(21)	0	0	(21)
Stan na 31 grudnia 2018	172 484	42 654	6 000	911	21 436	0	243 485
Stan na 1 stycznia 2017	172 484	37 876	6 000	950	24 592	0	241 902
Transakcje z właścicielami	0	2 198	0	0	(24 914)	0	(22 716)
Wypłata dywidendy	0	0	0	0	(22 423)	0	(22 423)
Podział zysku	0	2 198	0	0	(2 198)	0	0
Program motywacyjny	0	0	0	0	(293)	0	(293)
Całkowite dochody	0	0	0	(18)	18 104	0	18 086
Zysk za rok bieżący	0	0	0	0	18 104	0	18 104
Zyski/straty aktuarialne	0	0	0	(18)	0	0	(18)
Stan na 31 grudnia 2017	172 484	40 074	6 000	932	17 782	0	237 272

NOTA 1 INFORMACJE OGÓLNE

Nazwa Jednostki	PCC EXOL S.A.
Podstawowa działalność Spółki	Działalność chemiczna, w tym przede wszystkim produkcja i handel wyrobami chemicznymi
Siedziba	Brzeg Dolny, ul. Sienkiewicza 4
KRS	0000306150
Rejestracja	Sąd Rejonowy, IX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego
Podstawa sporządzenia	Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską („MSSF”).

Najważniejsze zasady rachunkowości zastosowane przy sporządzaniu niniejszego sprawozdania finansowego przedstawione zostały w poszczególnych Notach. Zasady te stosowane były we wszystkich prezentowanych latach w sposób ciągły, za wyjątkiem zmian dokonanych w związku z zastosowaniem nowych lub zmienionych standardów lub interpretacji obowiązujących w roku 2018 wskazanych w niniejszej Nocie.

Dane finansowe za rok 2018 są w pełni porównywalne do danych wykazanych w sprawozdaniu finansowym za rok 2017, za wyjątkiem zmian wynikających z MSSF 15 i MSSF 9 wdrożonych metodą retrospektywną z łącznym efektem pierwszego zastosowania ujętym jako korekta zysków zatrzymanych na dzień 1 stycznia 2018 roku (szczegóły Nota 1a oraz 1b).

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga użycia pewnych znaczących szacunków księgowych. Wymaga również od Zarządu dokonywania własnych ocen w ramach stosowania przyjętych przez Spółkę zasad rachunkowości. Istotne szacunki Zarządu zostały przedstawione w poszczególnych Notach dotyczących pozycji, w odniesieniu do których dokonano znaczących szacunków.

Sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotych polskich (PLN), które są walutą prezentacji Spółki. Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o zasadę kosztu historycznego, z wyjątkiem niektórych instrumentów finansowych, które wyceniane są według wartości godziwej. Przy sporządzaniu niniejszego

sprawozdania finansowego założono kontynuację działalności Spółki w dającej się przewidzieć przyszłości.

Skład Zarządu i Rady Nadzorczej

Skład Zarządu na dzień 31 grudnia 2018 roku, a także na dzień zatwierdzenia przez Zarząd sprawozdania finansowego do publikacji, przedstawia się następująco:

Mirostaw Siwinski	Prezes Zarządu
Rafał Zdon	Wiceprezes Zarządu

Skład Rady Nadzorczej na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień zatwierdzenia przez Zarząd sprawozdania finansowego do publikacji przedstawia się następująco:

Waldemar Preussner	Przewodniczący
Wiestaw Klimkowski	Wiceprzewodniczący
Alfred Pelzer	Członek
Arkadiusz Szymanek	Członek
Robert Pabich	Członek

Zmiany w składzie Rady Nadzorczej w roku 2018 przedstawiają się następująco:

Waldemar Preussner	Przewodniczący
Wiestaw Klimkowski	Wiceprzewodniczący
Alfred Pelzer	Członek
Arkadiusz Szymanek	Członek
Knilla Spark	Członek do dnia 05.01.2018
Robert Pabich	Członek od dnia 09.01.2018

Prawdziwość i rzetelność prezentowanego sprawozdania

Zarząd Jednostki oświadcza, że wedle najlepszej wiedzy:

- roczne sprawozdanie finansowe i dane porównywalne, sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy Spółki,
- sprawozdanie Zarządu z działalności Spółki za 2018 rok zawiera prawdziwy obraz jej rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Spółki, w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń.

Wybór biegłego rewidenta

Zgodnie ze statutem Spółki, Rada Nadzorcza uchwałą nr 27/18 z dnia 29 maja 2018 roku dokonała wyboru podmiotu uprawnionego do badania jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2018 i 2019

rok oraz do przeglądu jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania za I półrocze 2018 roku i za I półrocze 2019 roku. Wybrany audytorem jest firma UHY ECA Audyt Sp. z o.o. Sp. k. z siedzibą w Krakowie przy ul. Moniuszki 50, 31-523 Kraków.

Zarząd Spółki oświadcza, że firma UHY ECA Sp. z o.o., podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania rocznego sprawozdania finansowego za rok 2018 został wybrany zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, ponadto podmiot ten oraz Biegły Rewident dokonujący badania spełniają warunki do wydania bezstronnego i niezależnego sprawozdania z badania, zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami zawodowymi.

Objaśnienia – podawane kwoty

Wykazywane w treści sprawozdania kwoty podawane są w tys. zł, o ile nie podano inaczej.

Informacje o Wynagrodzeniach Kadry Kierowniczej oraz Wynagrodzeniach Rady Nadzorczej wykazywane w treści noty 9.11 sprawozdania podane są w kwotach netto, o ile nie podano inaczej.

Wpływ zastosowania nowych i zmienionych standardów na politykę rachunkowości Spółki oraz na jednostkowe sprawozdanie finansowe Spółki

a) MSSF 9 „Instrumenty finansowe”

MSSF 9 został wdrożony przy wykorzystaniu metody retrospektywnej z łącznym efektem pierwszego zastosowania ujętym jako korekta zysków zatrzymanych na dzień 1 stycznia 2018 roku. Zgodnie z dopuszczoną przez standard możliwością, Spółka zrezygnowała z przekształcenia danych porównywalnych. Dane na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz za I półrocze 2017 roku zostały sporządzone w oparciu o MSR 39.

MSSF 9 wprowadził zmiany w zasadach klasyfikacji instrumentów finansowych, w zasadach tworzenia odpisów aktualizujących aktywów finansowych oraz opcjonalnie w rachunkowości zabezpieczeń. Spółka dokonała zmian w swojej polityce rachunkowości w zakresie klasyfikacji aktywów finansowych i ustalania utraty wartości aktywów finansowych. W zakresie rachunkowości zabezpieczeń Spółka zdecydowała się na kontynuację stosowania zasad MSR 39.

MSSF 9 wprowadza podział na 3 następujące kategorie aktywów finansowych:

- aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu,
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe dochody,
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zmiany zasad klasyfikacji instrumentów finansowych nie skutkowały zmianą sposobu wyceny aktywów finansowych.

Dotychczasowe zasady tworzenia odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych wymagały od Spółki oceny czy wystąpiły obiektywne przesłanki utraty wartości i w przypadku ich stwierdzenia, oszacowania odpisu aktualizującego (w oparciu o planowane przepływy gotówkowe). MSSF 9 wymaga oszacowania oczekiwanej straty, niezależnie od tego czy przesłanki utraty wartości wystąpiły czy też nie. Zasady pomiaru utraty wartości mają zastosowanie dla wszystkich aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu, tj.:

- należności od odbiorców;
- pożyczek.

b) MSSF 15: Przychody z umów z klientami

MSSF 15 został wdrożony przy wykorzystaniu metody retrospektywnej z łącznym efektem pierwszego zastosowania ujętym jako korekta zysków zatrzymanych na dzień 1 stycznia 2018 roku. Zgodnie z dopuszczoną przez standard możliwością, Spółka zrezygnowała z przekształcenia danych porównywalnych. Dane na dzień 31 grudnia 2018 roku zostały sporządzone w oparciu o MSR 18 i MSR 11.

Zastosowanie MSSF 15 wpłynęło na prezentację danych w rocznym sprawozdaniu finansowym w następujących obszarach:

- rabaty udzielane klientom były dotychczas ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako rezerwy na rabaty, po zastosowaniu MSSF 15 zostały zaprezentowane jako zobowiązania z tytułu umów,
- otrzymane zaliczki na dostawy były dotychczas ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako pozostałe zobowiązania, po zastosowaniu MSSF 15 zostały zaprezentowane jako zobowiązania z tytułu umów,
- przychody ze sprzedaży usług transportu były dotychczas ujmowane w informacji dodatkowej, w nocie o przychodach ze sprzedaży, łącznie z odpowiednio przychodami ze sprzedaży produktów oraz przychodami ze sprzedaży towarów i materiałów; po zastosowaniu MSSF 15 nastąpiła zmiana prezentacji tych przychodów do pozycji przychodów ze sprzedaży usług,
- w przypadku umów sprzedaży produktów przez dystrybutorów, przychód ze sprzedaży został rozpoznany w momencie przejęcia kontroli nad dobrami przez pośrednika (podobnie jak dotychczas), w korespondencji z ujęciem aktywa z tytułu umów w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Wpływ korekt wynikających z pierwszego zastosowania MSSF 9 i MSSF 15 wyniósł 17 tys. zł został odniesiony na zyski zatrzymane na dzień 1 stycznia 2018 roku i wynikał ze zwiększenia odpisów aktualizujących należności od odbiorców o kwotę 17 tys. zł.

Wpływ pierwszego zastosowania MSSF 9 i MSSF 15 na jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 1 stycznia 2018 r:

	Stan na 01.01.2018 Dane przekształcone	Korekty wynikające z wdrożenia MSSF 15 i 9	Stan na 31.12.2017 Dane opublikowane
Aktywa trwałe	386 528	0	386 528
Rzeczowe aktywa trwałe	161 737	-	161 737
Wartości niematerialne	182 718	-	182 718
Pozostałe aktywa	42 073	-	42 073
Aktywa obrotowe	146 743	(17)	146 760
Zapasy	42 311	-	42 311
Należności od odbiorców	64 849	(17)	64 866
Pozostałe należności	1 581	-	1 581
Pozostałe aktywa	1 597	-	1 597
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	36 405	-	36 405
AKTYWA RAZEM	533 271	(17)	533 288
Kapitał własny	237 255	(17)	237 272
Kapitał akcyjny	172 484	-	172 484
Kapitał zapasowy	40 074	-	40 074
Kapitał rezerwowy	6 000	-	6 000
Pozostałe całkowite dochody	932	-	932
Zyski zatrzymane	17 765	(17)	17 782
Zobowiązania długoterminowe	188 791	0	188 791
Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji	69 159	-	69 159
Kredyty i pozostałe zadłużenie	96 546	-	96 546
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	22 515	-	22 515
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	192	-	192
Otrzymane dotacje	379	-	379
Zobowiązania krótkoterminowe	107 225	0	107 225
Zobowiązania wobec dostawców	78 966	-	78 966
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	204	204	0
Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji	255	-	255
Kredyty i pozostałe zadłużenie	17 494	-	17 494
Rezerwy	121	(92)	213
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	2 953	-	2 953
Pozostałe zobowiązania	7 232	(112)	7 344
Zobowiązania razem	296 016	0	296 016
KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA RAZEM	533 271	(17)	533 288

c) MSSF 16 Leasing

Spółka zastosuje nowy standard MSSF 16 Leasingi („MSSF 16”) na dzień 1 stycznia 2019 r. Zgodnie z przepisami przejściowymi zawartymi w MSSF 16 Spółka wybrała opcję retrospektywnego wdrożenia standardu z łącznym efektem pierwszego zastosowania ujętym na dzień 1 stycznia 2019 r. jako korekta bilansu otwarcia zysków zatrzymanych.

Zgodnie z wybraną opcją wdrożenia Spółka nie dokona przekształcenia danych porównawczych. Na moment wdrożenia MSSF 16 Spółka ujmie składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania w przypadku leasingów wcześniej sklasyfikowanych jako leasingi operacyjne zgodnie z MSR 17 w kwocie równej zobowiązaniu z tytułu leasingu skorygowanej o kwoty wszelkich przedpłat lub naliczonych opłat leasingowych odnoszących się do tego leasingu, ujętych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej bezpośrednio sprzed dnia pierwszego zastosowania.

Ponadto Spółka zdecydowała się na skorzystanie z następujących rozwiązań praktycznych na dzień 1 stycznia 2019 r. przewidzianych w paragrafie C10 MSSF 16 w odniesieniu do leasingów wcześniej sklasyfikowanych jako leasingi operacyjne zgodnie z MSR 17:

- Spółka zastosowała pojedynczą stopę dyskontową do portfela leasingów o podobnych cechach,
- Spółka zdecydowała o niestosowaniu wymogów, o których mowa w paragrafie C8 do leasingów, których okres leasingu kończy się w ciągu 12 miesięcy od dnia pierwszego zastosowania, tj. 1 stycznia 2019 r. Spółka ujęła te leasingi jako leasingi krótkoterminowe,
- Spółka zdecydowała o wyłączeniu początkowych kosztów bezpośrednich z wyceny składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania składników aktywów w dniu pierwszego zastosowania,
- Spółka wykorzystata wiedzę zdobytą po fakcie, w przypadku określenia okresu leasingu, dla umów które przewidywały okres przedłużenia leasingu lub opcję wypowiedzenia leasingu.

Dodatkowe uproszczenia, które zostaną zastosowane przez Spółkę w umowach, w których występuje ona jako leasingobiorca to:

- nie ujmowanie prawa do użytkowania aktywów i zobowiązań z tytułu leasingu dla umów dotyczących składników aktywów o niskiej jednostkowej wartości początkowej (sprzęt IT, meble, wyposażenie biurowe, itp.),
- nie wydzielenie komponentów leasingowych i nieleasingowych dla umów leasingu dotyczących wybranych klas bazowego składnika aktywów.

Dodatkowo Spółka zdecydowała o zastosowaniu przewidzianego w paragrafie C3 MSSF 16 uproszczenia i niestosowaniu standardu w zakresie identyfikacji umów leasingowych do umów, których wcześniej nie zidentyfikowano jako umowy zawierające leasing zgodnie z MSR 17 oraz KIMSF 4. W związku z tym Spółka zdecydowała się na ujmowanie umów służebności przesyłu zawartych przed 1 stycznia 2019 r. zgodnie z dotychczasowym podejściem.

Z uwagi na wybraną opcję wdrożenia, wpływ wdrożenia standardu na dzień 1 stycznia 2019 r. spowoduje wzrost wartości aktywów i zobowiązań o 853 tys. zł. W związku z wdrożeniem standardu Spółka oczekuje, że w 2019 roku nastąpi wzrost kosztów amortyzacji i kosztów finansowych, natomiast spadek kosztów usług obcych, które obejmowały dotychczas opłaty z tytułu umów najmu/dzierżawy/leasingu operacyjnego.

Powyższy szacunek został przygotowany w oparciu o umowy obowiązujące na dzień 31 grudnia 2018 r. oraz opiera się na istotnych założeniach, w szczególności w zakresie:

- okresu leasingu dla umów zawartych na czas nieokreślony,
- stopy dyskonta przyjętej do wyceny zobowiązań z tytułu leasingu.

Średnie okresy leasingu przyjęte do oszacowania wartości zobowiązań leasingowych, w podziale na klasy bazowych składników aktywów przedstawiały się następująco:

Klasa 1 – działki/grunty	2 lata,
Klasa 2 – prawa wieczystego użytkowania gruntów	71 lat,
Klasa 5 – środki transportu	2-3 lat.

Średnia ważona stopa leasingu, odzwierciedlająca koszt finansowania, jaki Spółka musiałaby ponieść zaciągając kredyt na zakup przedmiotu, podlegającego leasingowi, przyjęta do wyceny zobowiązań wyniosła 5,03%.

Wpływ wdrożenia MSSF 16 na dane wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na 1 stycznia 2019 r.:

	Stan na 01.01.2019	Korekty wynikające	Stan na 31.12.2018
	Dane przekształcone	z wdrożenia MSSF 16	Dane opublikowane
Aktywa trwałe	397 431	853	396 578
Rzeczowe aktywa trwałe	165 344	(2 480)	167 824
Grunty, budynki i budowle	84 408	(2 293)	86 701
Środki transportu oraz maszyny i urządzenia	61 107	(187)	61 294
Pozostałe środki trwałe	1 573	0	1 573
Środki trwałe w budowie	18 256	0	18 256
Wartości niematerialne	183 681	0	183 681
Prawa do użytkowania aktywów	3 333	3 333	0
Grunty, budynki i budowle	11	11	0
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	3 076	3 076	0
Środki transportu oraz maszyny i urządzenia	246	246	0
Pozostałe aktywa	45 073	0	45 073
Aktywa obrotowe	142 865	0	142 865
Zapasy	55 320	0	55 320
Należności od odbiorców	63 176	0	63 176
Aktywa z tytułu umów z klientami	1 101	0	1 101
Pozostałe należności	4 255	0	4 255
Pozostałe aktywa	2 927	0	2 927
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	16 086	0	16 086
AKTYWA RAZEM	540 296	853	539 443
Kapitał własny	243 485	0	243 485
Kapitał akcyjny	172 484	0	172 484
Kapitał zapasowy	42 654	0	42 654
Kapitał rezerwowy	6 000	0	6 000
Pozostałe całkowite dochody	911	0	911
Zyski zatrzymane	21 436	0	21 436
Zobowiązania długoterminowe	173 948	811	173 137
Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji	69 407	0	69 407
Kredyty i pozostałe zadłużenie	81 593	811	80 782
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	21 506	0	21 506
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	221	0	221
Otrzymane dotacje	751	0	751
Pozostałe zobowiązania	470	0	470
Zobowiązania krótkoterminowe	122 863	42	122 821
Zobowiązania wobec dostawców	90 503	0	90 503
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	667	0	667
Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji	255	0	255
Kredyty i pozostałe zadłużenie	15 864	42	15 822
Rezerwy	140	0	140
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	3 471	0	3 471
Pozostałe zobowiązania	11 963	0	11 963
Zobowiązania razem	296 811	853	295 958
KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA RAZEM	540 296	853	539 443

Uzgodnienie różnicy pomiędzy kwotą minimalnych zobowiązań z tytułu leasingu operacyjnego ujawnioną w sprawozdaniu finansowym na dzień 31 grudnia 2018 r., a zobowiązaniami z tytułu leasingu na dzień 1 stycznia 2019 r.

Wartości bilansowe w sprawozdaniu z sytuacji finansowej według stanu na 1 stycznia 2019 r.

Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego ujęte na 31 grudnia 2018 r.	178
Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego na 31 grudnia 2018 r., ujawnione w sprawozdaniu finansowym za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2018 r.	160
Korekty	2 805
Opcje przedłużenia i wypowiedzenia, z których Spółka skorzysta z wysokim prawdopodobieństwem	0
Oczekiwana gwarantowana wartość końcowa	0
Zwolnienia z ujmowania dla:	(112)
- leasingów krótkoterminowych	(112)
- leasingów aktywów o niskiej wartości	0
Zmiana ujęcia komponentów nie leasingowych	0
Inne - ujawnienie PWUG	2 917
Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego na 31 grudnia 2018 r., po korektach	2 965
Zdyskontowane przy użyciu średnioważonej krańcowej stopy leasingobiorcy na 1 stycznia 2019 r. (5,03%)	853
Zobowiązania z tytułu umów leasingowych, ujętych w związku z zastosowaniem nowej definicji leasingu MSSF 16	0
Zobowiązania z tytułu leasingu ujęte na 1 stycznia 2019 r.	1 031

Główne różnice wynikają z faktu, że okres przyjętych projekcji płatności leasingowych odnosi się wyłącznie do nieodwołalnego okresu leasingu, podczas gdy zgodnie z MSSF 16 okres leasingu, zgodnie z którym ujmuje się zobowiązanie leasingowe, uwzględnia również ewentualne okresy wynikające z przedłużenia czy wcześniejszego wypowiedzenia umowy, jeżeli któryś z powyższych scenariuszy w ocenie jednostki jest wystarczająco pewny. W przypadku umów z opcją przedłużenia oraz umów zawartych na czas nieokreślony, dla których Spółka oszacowała okres leasingu, zobowiązanie leasingowe jest odpowiednio wyższe, podczas gdy zamiar skorzystania z opcji wypowiedzenia odpowiednio wpłynął na obniżenie kwoty zobowiązania.

W celu wyznaczenia kwoty zobowiązań leasingowych, które zostaną wykazane zgodnie z MSSF 16, łączne kwoty przyszłych minimalnych opłat z tytułu zawartych umów leasingu operacyjnego według stanu na 31 grudnia 2018 r. zostały skorygowane do wartości bieżącej poprzez zastosowanie odpowiedniej stopy dyskonta.

d) Interpretacja KIMSF 22 Transakcje w walucie obcej oraz wynagrodzenie wypłacane lub otrzymywane z góry

Interpretacja wyjaśnia, że dniem zawarcia transakcji do celów ustalenia kursu wymiany, który ma zostać zastosowany w momencie początkowego ujęcia powiązanego składnika aktywów, wydatku lub dochodu (lub ich części), jest dzień, w

którym jednostka początkowo ujmuje niepieniężny składnik aktywów lub niepieniężne zobowiązanie wynikające z wypłacenia lub otrzymania wynagrodzenia z góry. Jeżeli istnieje wiele przypadków wypłacenia lub otrzymania płatności z góry, wówczas jednostka określa dzień zawarcia transakcji w odniesieniu do każdego przypadku wypłacenia lub otrzymania płatności z góry.

Interpretacja nie ma istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

e) Zmiany do MSR 40 Przeniesienia nieruchomości inwestycyjnych

Zmiany precyzują, kiedy jednostka dokonuje przeniesienia nieruchomości, w tym nieruchomości w budowie, do lub z nieruchomości inwestycyjnych. Zmiany wyjaśniają, że zmiana sposobu użytkowania następuje, w przypadku gdy dana nieruchomość spełnia lub przestaje spełniać definicję nieruchomości inwestycyjnej oraz istnieją dowody świadczące o zmianie sposobu użytkowania. Sama tylko zmiana intencji kierownictwa w odniesieniu do sposobu użytkowania nie stanowi dowodu świadczącego o zmianie sposobu użytkowania.

Zmiana nie ma istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

f) Zmiany do MSSF 2 Klasyfikacja i wycena transakcji płatności w formie akcji

Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) opublikowała zmiany do MSSF 2 Płatności w formie akcji celem wyjaśnienia następujących obszarów: uwzględnienie warunków nabycia uprawnień i warunków innych niż warunki nabycia uprawnień w wycenie transakcji płatności w formie akcji rozliczanej w środkach pieniężnych, ujmowanie transakcji płatności w formie akcji charakteryzującej się rozliczeniem netto zobowiązań z tytułu podatku u źródła, ujmowanie modyfikacji transakcji płatności w formie akcji, która zmienia jej klasyfikację z rozliczanej w środkach pieniężnych na rozliczaną w instrumentach kapitałowych.

Zmiana nie ma istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

g) Zmiany do MSSF 4 Zastosowanie MSSF 9 Instrumenty finansowe z MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe

Zmiany umożliwiają jednostkom, które prowadzą działalność ubezpieczeniową, odroczenie daty wejścia w życie MSSF 9 do dnia 1 stycznia 2021 roku. Skutkiem takiego odroczenia jest, że zainteresowane jednostki mogą dalej sporządzać sprawozdania finansowe zgodnie z obowiązującym standardem, tj. MSR 39.

Zmiana nie dotyczy Spółki.

h) Zmiany do MSR 28 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach będące częścią Zmian wynikających z przeglądu MSSF 2014–2016

Zmiany precyzują, że jednostka, która jest organizacją zarządzającą kapitałem wysokiego ryzyka, funduszem wzajemnym, funduszem powierniczym lub inną podobną jednostką, w tym związanym z inwestycjami funduszem ubezpieczeniowym może zdecydować się na wycenę inwestycji w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu według wartości godziwej przez wynik finansowy zgodnie z MSSF 9. Jednostka dokonuje wyboru odrębnie dla każdej jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia, w momencie początkowego ujęcia jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia. Jeżeli jednostka, która sama nie jest jednostką inwestycyjną, posiada udział w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu, które są jednostkami inwestycyjnymi, jednostka ta może, stosując metodę praw własności, zdecydować się na utrzymanie wyceny według wartości godziwej stosowaną przez tę jednostkę stowarzyszoną lub to wspólne przedsięwzięcie, będące jednostkami inwestycyjnymi, w odniesieniu do udziałów jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia, będących jednostkami inwestycyjnymi, w jednostkach zależnych.

Wyboru tego dokonuje się odrębnie dla każdej jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia inwestycyjnego w dniu a) początkowego ujęcia tej jednostki stowarzyszonej lub tego wspólnego przedsięwzięcia, będących jednostkami inwestycyjnymi; b) w którym ta jednostka stowarzyszona lub to wspólne przedsięwzięcie stają się jednostką inwestycyjną; c) w którym ta jednostka stowarzyszona lub to wspólne przedsięwzięcie, będące jednostkami inwestycyjnymi, stają się jednostką dominującą.

Zmiana nie ma istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

i) Zmiany do MSSF 1 Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy będące częścią Zmian wynikających z przeglądu MSSF 2014–2016

Krótkoterminowe zwolnienia ze stosowania innych MSSF zawarte w paragrafach E3–E7 MSSF 1 zostały usunięte.

Zmiana nie ma istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

Pozostałe opublikowane, lecz jeszcze nieobowiązujące standardy i interpretacje nie dotyczą działalności Spółki lub nie będą mieć wpływu. Są to:

- MSSF 14 Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe (opublikowano dnia 30 stycznia 2014 roku) – zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej proces zatwierdzania standardu w wersji wstępnej nie zostanie zainicjowany przed ukazaniem się standardu w wersji ostatecznej – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później;
- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 Transakcje sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem (opublikowano dnia 11 września 2014 roku) – prace prowadzące do zatwierdzenia niniejszych zmian zostały przez UE odłożone bezterminowo – termin wejścia w życie został odroczony przez RMSR na czas nieokreślony;
- MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe (opublikowano dnia 18 maja 2017 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2021 roku lub później;
- KIMSF 23 Niepewność związana z ujmowaniem podatku dochodowego (opublikowano dnia 7 czerwca 2017 roku) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później;

- Zmiany do MSR 28 Udziały długoterminowe w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsiębiorstwach (opublikowano dnia 12 października 2017 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później;
- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2015-2017 (opublikowano dnia 12 grudnia 2017 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później;
- Zmiany do MSR 19 Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie programu (opublikowano dnia 7 lutego 2018 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później;
- Zmiany do Odniesień do Założeń Konceptyjnych zawartych w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej (opublikowano dnia 29 marca 2018 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później;
- Zmiana do MSSF 3 Potęczenia jednostek (opublikowano dnia 22 października 2018 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzona przez UE – mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później;
- Zmiany do MSR 1 i MSR 8: Definicja istotności (opublikowano dnia 31 października 2018 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później.

Przeliczenie pozycji wyrażonych w walutach obcych

Transakcje wyrażone w walutach innych niż waluta funkcjonalna są przeliczane na walutę funkcjonalną przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji lub kursu określonego w towarzyszącym danej transakcji kontrakcie terminowym typu „forward”.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach obcych są przeliczane na walutę funkcjonalną przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej.

Kursy odpowiednich walut w stosunku do PLN przyjęte dla potrzeb wyceny:

Kurs obowiązujący na ostatni dzień okresu	2018	2017
USD	3,7597	3,4813
EUR	4,3000	4,1709

Kurs średni, liczony jako średnia arytmetyczna kursów obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca w danym okresie	2018	2017
USD	3,6227	3,7439
EUR	4,2669	4,2447

NOTA 2 NOTY OBJAŚNIAJĄCE DOTYCZĄCE WYNIKÓW PODSTAWOWEJ DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ

2.1 Przychody ze sprzedaży

Zasady rachunkowości

Podstawowa działalność operacyjna

Przychody ze sprzedaży są ujmowane zgodnie z modelem wskazanym w MSSF 15, tj. zgodnie z niżej wymienionymi krokami:

- identyfikacja umowy,
- identyfikacja zobowiązań do wykonania świadczenia,
- ustalenie ceny transakcyjnej,
- przypisanie ceny transakcyjnej do zobowiązań do wykonania świadczenia,
- ujęcie przychodu.

W każdej umowie z klientem wyodrębnia się elementy stanowiące odrębne zobowiązania do wykonania świadczenia. W przypadku identyfikacji kilku zobowiązań umownych, do każdego z nich przypisywane jest oczekiwane wynagrodzenie, zaś przychód ujmowany jest w momencie spełnienia (lub w trakcie spełniania) zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyrzonego dobra lub usługi (tj. składnika aktywów) klientowi. Przekazanie składnika aktywów następuje w momencie, gdy klient uzyskuje kontrolę nad tym składnikiem aktywów.

Kontrola nad dobrem lub usługą jest przekazywana w miarę upływu czasu i tym samym zobowiązanie do wykonania świadczenia spełniane jest w czasie i przychód ujmowany jest w miarę upływu czasu, gdy spełniony jest jeden z następujących warunków:

- klient jednocześnie otrzymuje i czerpie korzyści płynące ze świadczenia jednostki, w miarę wykonywania przez jednostkę tego świadczenia;
- w wyniku wykonania świadczenia przez jednostkę powstaje lub zostaje ulepszony składnik aktywów (na przykład produkcja w toku), a kontrolę nad tym składnikiem aktywów – w miarę jego powstawania lub ulepszania – sprawuje klient; lub
- w wyniku wykonania świadczenia przez jednostkę nie powstaje składnik aktywów o alternatywnym zastosowaniu dla jednostki, a jednostce przysługuje

egzekwowne prawo do zapłaty za dotychczas wykonane świadczenie.

Jeżeli zobowiązanie do wykonania świadczenia nie jest spełniane w czasie zgodnie z zapisem wskazanym powyżej, zobowiązanie do wykonania świadczenia jest spełniane w określonym momencie i w tym momencie ujmowany jest przychód ze sprzedaży. W celu określenia momentu spełnienia zobowiązania i ujęcia przychodu uwzględniane są wymogi dotyczące przeniesienia na klienta kontroli nad przyrzonego składnikiem aktywów. Następujące okoliczności mogą wskazywać na przeniesienie kontroli:

- Spółka ma bieżące prawo do zapłaty za składnik aktywów,
- klient posiada tytuł prawny do składnika aktywów,
- składnik aktywów został fizycznie przekazany klientowi,
- klient ponosi istotne ryzyko i uzyskuje istotne korzyści wynikające z własności składnika aktywów,
- klient przyjął składnik aktywów.

Metody pomiaru stopnia spełnienia zobowiązania obejmują metody oparte na wynikach i metody oparte na nakładach. Przy ustalaniu odpowiedniej metody pomiaru stopnia spełnienia zobowiązania Spółka bierze pod uwagę charakter dobra lub usługi, które zobowiązała się przenieść na rzecz klienta.

Zgodnie z metodami opartymi na wynikach, Spółka ujmuje przychody na podstawie bezpośredniego pomiaru wartości dla klienta dóbr lub usług, które zostały dotychczas przekazane na rzecz klienta, w stosunku do pozostałych dóbr lub usług przyrzonego w umowie. Metody oparte na wynikach obejmują metody takie, jak analizy dotychczas wykonanych świadczeń, ocenę osiągniętych wyników i etapów, czasu trwania wykonywania świadczenia oraz liczby wyprodukowanych lub dostarczonych jednostek.

Zgodnie z metodami opartymi na nakładach, Spółka ujmuje przychody w oparciu o działania lub nakłady poniesione przez Spółkę przy spełnianiu zobowiązania do wykonania świadczenia (na przykład zużyte zasoby, przepracowane roboczogodziny, poniesione koszty, wykorzystany czas lub maszynogodziny) w stosunku do całkowitych oczekiwanych nakładów koniecznych do wypetnienia zobowiązania do

w tys. zł jeśli nie podano inaczej

wykonania świadczenia. Jeżeli działania lub nakłady Spółki są wykorzystywane równomiernie przez cały okres spełniania zobowiązania, Spółka ujmuje przychody metodą liniową.

Jeżeli Spółka ma prawo do otrzymania wynagrodzenia od klienta w kwocie, która odpowiada bezpośrednio wartości, jaką dla klienta ma świadczenie dotychczas wykonane przez Spółkę (na przykład w przypadku umowy o świadczenie usług, w ramach której Spółka nalicza klientowi stałą kwotę za każdą godzinę wykonanej usługi), Spółka ujmuje przychód w kwocie, którą ma prawo zafakturować.

Koszty doprowadzenia do zawarcia umowy z klientem (tj. koszty ponoszone w celu zawarcia umowy, które nie byłyby poniesione, gdyby umowa nie została zawarta) ujmuje się jako składnik aktywów, jeśli Spółka spodziewa się, że koszty te odzyska. Pozostałe koszty ponoszone w celu zawarcia umowy, bez względu na to, czy umowa została zawarta, czy nie, ujmowane są w kosztach okresu.

Koszty poniesione w związku z wykonaniem umowy z klientem i nie ujęte jako zapasy, rzeczowe aktywa trwałe czy wartości niematerialne, zgodnie z odpowiednimi standardami, ujmuje

się jako składnik aktywów, jeśli spełnione są wszystkie poniższe kryteria:

- koszty są bezpośrednio związane z konkretną umową,
- koszty prowadzą do wytworzenia lub ulepszenia zasobów Spółki, które będą wykorzystywane do spełniania zobowiązań do wykonania świadczenia,
- Spółka spodziewa się, że koszty te odzyska.

Składnik aktywów ujęty w związku z poniesionymi kosztami pozyskania lub wykonania umowy z klientem jest systematycznie amortyzowany, z uwzględnieniem okresu przekazywania klientowi dóbr lub usług, z którymi jest on powiązany.

Wysokość przychodów ustala się według wartości godziwej zapłaty otrzymanej bądź należnej. Przychody wycenia się według wartości zdyskontowanej, w przypadku, gdy wpływ zmian wartości pieniądza w czasie jest istotny (za taki uważa się okres uzyskania zapłaty dłuższy niż 360 dni). Przychody są rozpoznawane po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT) i inne podatki (poza akcyzowym) oraz rabaty (dyskonta, premie, bonusy).

Spółka osiąga przychody ze sprzedaży z tytułu prowadzenia działalności:

PRODUKCYJNEJ; wytwarzanie i obrót wyrobami chemicznymi przypisanymi do następujących grup asortymentowych:

Grupa asortymentów	Produkty w ramach grupy	Zastosowanie
Surfaktanty do zastosowań w detergentach i kosmetykach	Surfaktanty do produkcji detergentów i kosmetyków, ze względu na swoje własności myjąco-czyszczące, znajdują zastosowanie w produktach chemii gospodarczej, środkach higieny osobistej, a także w produkcji kosmetyków białych i kolorowych.	biała kosmetyka, kremy maseczki, balsamy płyny do płukania tkanin, płyny do mycia naczyń proszki do prania, środki do czyszczenia żele pod prysznic, szampony, mydła w płynie
Surfaktanty do zastosowań przemysłowych	Surfaktanty do zastosowań przemysłowych są niezbędnym składnikiem stosowanym w specjalistycznych i niszowych produktach oraz procesach przemysłowych.	włókiennictwo i tekstylia agrochemikalia garbarstwo obróbka papieru budownictwo wydobycie ropy naftowej obróbka metalu górnictwo i wydobywanie farby, lakiery, kleje

HANDLOWEJ; PCC EXOL S.A. nabywa chemikalia od dostawców zewnętrznych celem ich dalszej odsprzedaży

USŁUGOWEJ; PCC EXOL świadczy usługi w zakresie:

- wynajmu pomieszczeń własnych,
- przerobu produktów chemicznych,
- wdrożenia, certyfikacji, utrzymania i doskonalenia systemów zarządzania wg normy ISO 90001 oraz ISO 14001,
- transferu posiadanych danych niezbędnych do prawidłowego postępowania się znakiem towarowym PCC,
- powzięcia przedstawicielstwa w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie wypełniania obowiązków ciążących na importerach, wskazanych w odpowiednich rozporządzeniach i regulacjach, chemikaliów.

	2018	2017 dane publikowane	2017 dane porównawcze ^{*)}
Przychody ze sprzedaży produktów	444 519	447 130	436 109
<i>Surfaktanty do zastosowań w detergentach i kosmetykach</i>	267 848	292 405	285 822
<i>Surfaktanty do zastosowań przemysłowych</i>	176 671	154 725	150 287
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	102 461	100 201	100 023
<i>w tym przychody ze sprzedaży tlenu etylenu</i>	83 914	90 440	90 440
Przychody ze sprzedaży usług	14 698	993	12 192
Przychody ze sprzedaży	561 678	548 324	548 324

^{*)} w danych porównawczych przekwalifikowano przychody ze sprzedaży usług transportu zgodnie z MSSF 15, co zostało opisane w nocie 1 niniejszego sprawozdania finansowego w punkcie „Wpływ zastosowania nowych i zmienionych standardów na politykę rachunkowości Spółki oraz na jednostkowe sprawozdanie finansowe Spółki”

Przychody według podziału geograficznego	2018	2017
Polska	341 805	358 721
Europa Zachodnia	129 980	102 371
Bliski Wschód i Afryka	26 010	28 470
Europa Środkowo-Wschodnia	52 642	51 561
Ameryka Północna i Reszta Świata	11 241	7 201
Razem	561 678	548 324

W prezentowanych okresach koncentracja sprzedaży przewyższająca 10% przychodów ogółem kształtowała się następująco:

	2018	2017
Odbiorca 1	86 245	91 458
Pozostali odbiorcy	475 433	456 866
Razem	561 678	548 324

Miarą wyników Spółki analizowaną przez Zarząd jest EBITDA. Spółka definiuje EBITDA jako zysk lub stratę netto za okresy ustalone zgodnie z MSSF, z wyłączeniem podatku dochodowego (bieżącego i odroczonego), kosztów finansowych oraz amortyzacji skorygowanej o odpisy z tytułu utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych.

Uzgodnienie EBITDA	2018	2017
Zysk netto	21 119	18 104
[+] Podatek dochodowy bieżący i odroczone	2 044	2 325
[+] Amortyzacja ujęta w wyniku finansowym	8 306	9 030
[+] Koszty finansowe	10 852	9 658
[=] EBITDA	42 321	39 117

2.2 Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów, koszty sprzedaży i ogólnego zarządu

Do kosztu własnego sprzedaży zalicza się:

- koszt wytworzenia wyrobów gotowych oraz usług poniesiony w danym okresie sprawozdawczym, skorygowany o zmianę stanu produktów (wyrobów gotowych, półproduktów oraz produkcji w toku) oraz skorygowany o koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby,
- odpisy z tytułu utraty wartości majątku trwałego,
- wartość sprzedanych towarów i materiałów,
- odpisy aktualizujące wartość zapasów.

Koszty wytworzenia, które można bezpośrednio przyporządkować przychodom osiągniętym przez Spółkę, wpływają na wynik finansowy Spółki za ten okres sprawozdawczy, w którym przychody te wystąpiły.

Koszty wytworzenia, które można jedynie w sposób pośredni przyporządkować przychodom lub innym korzyściom osiąganym przez Spółkę, wpływają na wynik finansowy w części, w której dotyczą danego okresu sprawozdawczego, zapewniając ich współmierność do przychodów lub innych korzyści ekonomicznych.

	2018	2017
Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych	(8 306)	(9 030)
Koszty świadczeń pracowniczych	(26 399)	(20 908)
Zużycie materiałów i energii	(356 386)	(349 366)
Usługi transportu	(16 981)	(14 094)
Pozostałe usługi obce	(21 195)	(20 472)
Podatki i opłaty	(2 140)	(2 118)
Ubezpieczenia majątkowe i osobowe	(2 280)	(2 058)
Pozostałe koszty	(3 044)	(3 201)
Razem koszty rodzajowe	(436 731)	(421 247)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	(100 165)	(99 260)
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki	1 218	479
Zmiana stanu produktów, produkcji w toku i półproduktów	6 990	1 882
Odpisy aktualizujące wartość zapasów	(440)	430
Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów, koszty sprzedaży i ogólnego zarządu, w tym:	(529 128)	(517 716)
Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	(484 868)	(479 628)
Koszty sprzedaży	(25 400)	(22 322)
Koszty ogólnego zarządu	(18 860)	(15 766)

NOTA 3 RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE I WARTOŚCI NIEMATERIALNE I PRAWNE

3.1 Rzeczowe aktywa trwałe

- **Polityka rachunkowości**
- **Weryfikacja okresów użytkowania**
- **Analiza utraty wartości**

Zasady rachunkowości

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o amortyzację oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Późniejsze nakłady na rzeczowe aktywa trwałe podlegają kapitalizacji, jeżeli spełnione są kryteria kapitalizacji. Koszty konserwacji i napraw ujmuje się w wyniku finansowym w momencie ich poniesienia.

Okresy amortyzacji ustalane są na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznego użytkowania danego składnika rzeczowych aktywów trwałych. Okresy użytkowania są weryfikowane w każdym roku obrotowym. Kluczowe zmiany w zakresie stawek amortyzacyjnych dotyczyły maszyn i urządzeń. Konieczność zmian w tym zakresie była podyktowana zmianą szacunków w odniesieniu do przewidywanego okresu wykorzystania poszczególnych środków trwałych. Wpływ wprowadzonej zmiany, to zmniejszenie amortyzacji w roku obrotowym objętym sprawozdaniem finansowym o 115 tys. zł.

Cenę nabycia oraz koszt wytworzenia powiększają koszty finansowania zewnętrznego (tj. odsetki oraz różnice kursowe stanowiące korektę kosztu odsetek) zaciągniętego na nabycie lub wytworzenie dostosowywanego składnika rzeczowych aktywów trwałych (tj. składnika aktywów, którego wytworzenie trwa dłużej niż 12 miesięcy) przy uwzględnieniu istotności projektu dla Spółki.

W wartości bilansowej środka trwałego ujmuje się koszty regularnych, znaczących przeglądów, których przeprowadzenie jest niezbędne w celu zapobieżenia wystąpienia usterek oraz których wartość w poszczególnych okresach sprawozdawczych różni się istotnie.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów, wynoszący:

Rodzaj	Okres amortyzacji
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	69-80 lat
Budynki i budowle	10-50 lat
Maszyny i urządzenia techniczne	4-40 lat
Środki transportu	7-14 lat
Istotne części zamienne i serwisowe	nie podlegają amortyzacji
Środki trwałe w budowie	nie podlegają amortyzacji
Pozostałe środki trwałe	2-15 lat

Informacje na temat rzeczowych aktywów trwałych stanowiących zabezpieczenie zobowiązań Spółki przedstawiono w Nocie 4.3.

Na każdy dzień bilansowy Spółka dokonuje oceny aktywów pod kątem istnienia przesłanek wskazujących na utratę ich wartości. W przypadku istnienia takiej przesłanki, Spółka dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego aktywa lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, jeżeli aktywa nie generują wpływów niezależnie. W przypadku, gdy wartość bilansowa danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne przewyższa jego wartość odzyskiwalną, dokonuje się odpisu aktualizującego jego wartość do poziomu wartości odzyskiwalnej, tj. wyższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej.

W razie wystąpienia przesłanek wskazujących na ryzyko utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych, w tym przede wszystkim:

- dostępne są dowody pochodzące ze sprawozdawczości wewnętrznej, świadczące o tym, że ekonomiczne wyniki uzyskiwane przez dany składnik aktywów są lub w przyszłości będą gorsze od oczekiwanych;

w tys. zł jeśli nie podano inaczej

- wartość bilansowa aktywów netto spółki finansowe jest wyższa od wartości ich rynkowej kapitalizacji;
- w ciągu okresu nastąpiły lub nastąpią w niedalekiej przyszłości znaczące i niekorzystne dla jednostki zmiany o charakterze technologicznym bądź rynkowym;
- dostępne są dowody na to, że nastąpiła utrata przydatności danego składnika aktywów lub jego fizyczne uszkodzenie.

Spółka dokonuje szacunków wartości odzyskiwalnej tych rzeczowych aktywów trwałych.

Testy na utratę wartości przeprowadzane są metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych i są oparte na założeniach dotyczących kosztu kapitału, stóp dyskontowych i stóp wzrostu zakładanych dla przepływów pieniężnych po

okresie prognoz. Wartości tych wskaźników są szacowane przez Zarząd na bazie najlepszej wiedzy na moment przeprowadzenia testu.

Istotne szacunki

W roku obrotowym zakończonym 31 grudnia 2018 roku Spółka nie zidentyfikowała przesłanek do przeprowadzenia testów na utratę wartości majątku trwałego na poziomie ośrodków wypracowujących środki pieniężne. Analiza potencjalnego wykorzystania pojedynczych środków trwałych, przeprowadzona na dzień 31.12.2018 roku, potwierdziła konieczność utrzymania odpisu z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych w wysokości 2,2 mln zł, utworzonego w roku 2016 w ciężar kosztu sprzedanych produktów, towarów i materiałów.

Tabela ruchów rzeczowych aktywów trwałych

	Grunty, budynki i budowle	Środki transportu oraz maszyny i urządzenia	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	RAZEM
1 stycznia 2018					
Wartość brutto	117 022	130 347	11 449	10 697	269 514
Umorzenie	(28 333)	(67 316)	(9 907)	0	(105 555)
Odpisy z tytułu utraty wartości	0	0	0	(2 222)	(2 222)
Wartość księgowa netto	88 689	63 031	1 542	8 475	161 737
Zmiany w 2018 roku					
Rozliczenie Środków trwałych w budowie	914	2 785	495	(4 194)	0
Zakup	0	0	0	12 974	12 974
Zmniejszenia	0	0	(7)	0	(7)
Amortyzacja	(2 902)	(4 508)	(457)	0	(7 867)
Inne zmiany	0	(14)	0	1 001	987
31 grudnia 2018					
Wartość brutto	117 936	133 116	11 793	20 478	283 323
Umorzenie	(31 235)	(71 822)	(10 220)	0	(113 277)
Odpisy z tytułu utraty wartości	0	0	0	(2 222)	(2 222)
Wartość księgowa netto	86 701	61 294	1 573	18 256	167 824

	Grunty, budynki i budowle	Środki transportu oraz maszyny i urządzenia	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	RAZEM
1 stycznia 2017					
Wartość brutto	115 360	125 862	10 540	6 159	257 921
Umorzenie	(25 451)	(62 826)	(8 775)	0	(97 052)
Odpisy z tytułu utraty wartości	0	0	0	(2 222)	(2 222)
Wartość księgowa netto	89 909	63 036	1 765	3 937	158 647
Zmiany w 2017 roku					
Rozliczenie Środków trwałych w budowie	1 662	4 185	931	(6 778)	0
Zakup	0	52	0	7 039	7 091
Leasing finansowy	0	274	0	0	274
Amortyzacja	(2 882)	(4 516)	(1 154)	0	(8 551)
Inne zmiany	(1)	0	0	4 276	4 276
31 grudnia 2017					
Wartość brutto	117 022	130 347	11 449	10 697	269 514
Umorzenie	(28 332)	(67 316)	(9 907)	0	(105 555)
Odpisy z tytułu utraty wartości	0	0	0	(2 222)	(2 222)
Wartość księgowa netto	88 689	63 031	1 542	8 475	161 737

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Spółka realizowała projekty inwestycyjne o wartości bilansowej zaprezentowanej jako środki trwałe w budowie na kwotę łączną 18 256 tys. zł (2017: 8 475 tys. zł), spośród których do najistotniejszych należały:

Projekt inwestycyjny	2018	2017
Instalacja do produkcji glicynianów i oksyalkilatów wysokomolowych	14 169	6 476

Zobowiązania z tytułu transakcji zakupu rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych na dzień 31 grudnia 2018 wynoszą 7 892 tys. zł (na dzień 31.12.2017 3 606 tys. zł).

Na dzień 31 grudnia 2018 r. umowne zobowiązania inwestycyjne, nie ujęte w sprawozdaniu finansowym wynoszą 25 972 tys. zł (2017: 4 078 tys. zł).

3.2 Leasing finansowy

Zasady rachunkowości

Aktywa będące przedmiotem leasingu finansowego oraz zobowiązanie z tyt. leasingu ujmowane na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych.

Zobowiązanie z tyt. leasingu wykazywane jest w pozycji Kredyty i pozostałe zadłużenie (Nota 4.1).

Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania.

Środki trwale użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu, o ile przeniesienie prawa własności nie jest pewne.

Pojazdy zakwalifikowane jako leasing finansowy

	2018	2017
Wartość początkowa	274	274
Umorzenie	(87)	(32)
Wartość księgowa netto	187	242

Na mocy umów leasingu finansowego Spółka użytkuje wózki widłowe zakwalifikowane do środków transportu. Spółka używa środków transportu na podstawie nieodwołalnych umów leasingu finansowego. Okres leasingu wynosi 5 lat, a własność aktywów pozostaje w Spółce po zakończeniu okresu leasingu.

Nominalna oraz bieżąca wartość opłat leasingowych

	2018	2017
Wartość nominalna minimalnych opłat leasingowych w tym przypadające do zapłaty w okresie:	188	244
W okresie 1 roku	57	57
W okresie od 1 do 5 lat	131	187
Przyszłe koszty finansowe z tytułu leasingu finansowego	10	17
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	178	227
W okresie 1 roku	52	50
W okresie od 1 do 5 lat	126	177

3.3 Dotacje

Zasady rachunkowości

Dotacje ujmuje się w momencie, gdy istnieje wystarczająca pewność, że Spółka spełni warunki związane z dotacjami oraz że dotacje będą otrzymane. Dotacje do aktywów są ujmowane w ramach rozliczeń międzyokresowych przychodów, a następnie odpisywane systematycznie w przychody okresu przez szacowany okres użytkowania związanego z nimi składnika aktywów. Dotacje otrzymane jako zwrot kosztów poniesionych przez Spółkę są systematycznie ujmowane jako przychód w wyniku finansowym w okresach, w których ponoszone są dotowane

koszty. Dotacje pieniężne ujmuje się w wysokości otrzymanych środków.

Otrzymane dotacje

Na dzień bilansowy Spółka była beneficjentem pomocy rządowej w formie dotacji pieniężnych. Spółka korzystała również z dofinansowania do szkoleń dla pracowników młodocianych.

Kwota pozyskanych w 2018 roku przez Spółkę środków wynosi 377 tys. zł, w tym dotacje do aktywów wyniosły 372 tys. zł, a do kosztów 5 tys. zł.

Cel dotacji	2018	2017
"Opracowanie technologii syntezy i ocena aplikacyjna nowoczesnych powierzchniowo-czynnych polimerów, stosowanych jako specjalistyczne środki dyspergująco-zwilżające w przemyśle farb i lakierów". Dofinansowanie w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój, Działanie 1.2 Sektorowe Programy B+R	738	379
"Nowa generacja nisko- i średnicząsteczkowych polimerowych surfaktantów opartych na biokwasach karboksylowych, jako składniki kompozycji kosmetycznych oraz opakowań specjalistycznych." Dofinansowanie w ramach Działania 1.2 Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.	13	0
Razem, w tym:	751	379
część długoterminowa	751	379

3.4 Wartości niematerialne

Zasady rachunkowości

W ramach wartości niematerialnych Spółka wykazuje przede wszystkim wartość firmy, know how, nabyte koncesje, patenty, licencje relacje inwestorskie.

Wartości niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji początkowo wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia.

Po ujęciu początkowym, wartości niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartości niematerialne testowane są na utratę wartości metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Testy są oparte na założeniach dotyczących kosztu kapitału, stóp dyskontowych i stóp wzrostu

zakładanych dla przepływów pieniężnych po okresie prognoz. Wartości tych wskaźników są szacowane przez Zarząd na bazie najlepszej wiedzy na moment przeprowadzenia testu. Nakłady poniesione na wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Wartość firmy oraz know how nie

podlega amortyzacji, lecz podlega corocznie testowi na utratę wartości na ostatni dzień roku.

Koszty prac badawczych są odpisywane w momencie poniesienia. Nakłady poniesione na prace rozwojowe wykonane w ramach danego przedsięwzięcia są przenoszone na kolejny okres, jeżeli spełnione są kryteria ich kapitalizacji (w szczególności można uznać, że zostaną one w przyszłości odzyskane).

Koszty prac rozwojowych są poddawane ocenie pod kątem ewentualnej utraty wartości corocznie – jeśli składnik aktywów nie został jeszcze oddany do użytkowania, lub częściej – gdy w ciągu okresu sprawozdawczego pojawi się przesłanka utraty wartości wskazująca na to, że ich wartość bilansowa może nie być możliwa do odzyskania.

Składniki wartości niematerialnych podlegają amortyzacji metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika, wynoszący:

Typ	Okres
Patenty i licencje	3-15 lat
Koszty prac rozwojowych	6-15 lat
Oprogramowanie komputerowe	3-8 lat
Know how	Nie podlega amortyzacji
Wartość firmy	Nie podlega amortyzacji

Istotne szacunki

Test na utratę wartości dot. wartości firmy oraz know-how

Zgodnie z MSR 36 na dzień kończący okres sprawozdawczy dokonywane są coroczne testy na utratę wartości ośrodków wypracowujących środki pieniężne, do których została przypisana wartość firmy.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku przeprowadzono test na utratę wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne (OWŚP), do którego przypisano wartość firmy w kwocie 96 292 tys. zł powstałą z przejęcia w 2011 roku zorganizowanej części przedsiębiorstwa stanowiącej obecnie podstawową działalność Spółki. Integralną częścią nabytej działalności było know-how w wartości 82 600 tys. zł, obejmujące wiedzę technologiczną i produkcyjną, które uznano za składnik wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania. Wyżej wymienione składniki alokowano do

jednostki generującej przepływy pieniężne obejmującej produkcję surfaktantów.

Oszacowanie wartości odzyskiwalnej zostało oparte na aktualnych na dzień bilansowy 5-letnich prognozach, w których założono stabilną sytuację gospodarczą zgodną z obecnymi prognozami rynkowymi oraz racjonalne działania Spółki w celu optymalizacji wyniku finansowego w perspektywie długoterminowej zgodnie z najlepszą wiedzą Zarządu Spółki na dzień bilansowy. Szacunek przepływów pieniężnych obejmuje ustalenie przepływów z działalności operacyjnej uwzględniających zmianę stanu w kapitale obrotowym i nie uwzględniającym przepływów o charakterze inwestycyjnym oraz podatkowym. Przepływy po okresie prognozy oszacowano w oparciu o przepływy środków pieniężnych ostatniego okresu prognozy. Szacunek zdyskontowanych przepływów pieniężnych oparto na następujących założeniach:

- podstawa ustalenia wartości przypisanej do kluczowych założeń - wartość użytkowa,
- nominalna stopa dyskonta przed opodatkowaniem 7,7% (w okresie porównywalnym 7,3%),
- stopa wzrostu poza okresem prognoz - 0% (w okresie porównywalnym 0%),

Wartość odzyskiwalna skalkulowana w oparciu o powyższe założenia wyniosła 770 083 tys. zł (w okresie porównywalnym 884 338 tys. zł). Przeprowadzony test nie potwierdził zaistnienia utraty wartości. W ocenie Zarządu rozsądnie uzasadnione zmiany w założeniach, na których oparto szacunek wartości odzyskiwalnej nie spowodowałyby sytuacji, w której wartość księgowa byłaby wyższa od wartości odzyskiwalnej.

Tabela ruchów wartości niematerialnych

	Wartość firmy	Nabyte koncesje, patenty i licencje	Know how	Inne wartości niematerialne	Razem
1 stycznia 2018					
Wartość brutto	96 292	6 102	82 600	2 733	187 727
Umorzenie	0	(3 875)	0	(1 049)	(4 924)
Odpisy z tytułu utraty wartości	0	0	0	(85)	(85)
Wartość księgowa netto	96 292	2 227	82 600	1 599	182 718
Zmiany w 2018 roku					
Zakup	0	0	0	1 553	1 553
Amortyzacja	0	(413)	0	(26)	(439)
Inne zmiany	0	0	0	(151)	(151)
31 grudnia 2018					
Wartość brutto	96 292	6 102	82 600	4 135	189 130
Umorzenie	0	(4 288)	0	(1 075)	(5 364)
Odpisy z tytułu utraty wartości	0	0	0	(85)	(85)
Wartość księgowa netto	96 292	1 814	82 600	2 975	183 681

	Wartość firmy	Nabyte koncesje, patenty i licencje	Know how	Inne wartości niematerialne	Razem
1 stycznia 2017					
Wartość brutto	96 292	5 944	82 600	1 670	186 506
Umorzenie	0	(3 291)	0	(1 044)	(4 335)
Odpisy z tytułu utraty wartości	0	0	0	(85)	(85)
Wartość księgowa netto	96 292	2 653	82 600	541	182 086
Zmiany w 2017 roku					
Rozliczenie Inwestycji	0	158	0	(158)	0
Zakup	0	0	0	1 220	1 220
Amortyzacja	0	(584)	0	(4)	(588)
31 grudnia 2017					
Wartość brutto	96 292	6 102	82 600	2 733	187 727
Umorzenie	0	(3 875)	0	(1 049)	(4 924)
Odpisy z tytułu utraty wartości	0	0	0	(85)	(85)
Wartość księgowa netto	96 292	2 227	82 600	1 599	182 718

NOTA 4 ZADŁUŻENIE Z TYT. WYEMITOWANYCH OBLIGACJI, KREDYTÓW ORAZ POZOSTAŁEGO ZADŁUŻENIA

- **Obligacje, kredyty i pozostałe zadłużenie**
- **Koszty finansowe**
- **Zabezpieczenie spłaty zobowiązań**
- **Środki pieniężne**

4.1 Obligacje, kredyty i pozostałe zadłużenie

Zasady rachunkowości

Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji, kredytów i pozostałego zadłużenia są ujmowane początkowo według wartości godziwej, pomniejszonej o koszty transakcyjne związane z uzyskaniem finansowania. Po początkowym ujęciu zobowiązania finansowe wycenia się w zamortyzowanym koszcie przy użyciu efektywnej stopy procentowej.

Spółka wykorzystuje posiadane zadłużenia z tytułu kredytów jako instrument zabezpieczający przyszłe przepływy pieniężne z tytułu przychodów ze sprzedaży w zakresie ryzyka kursowego.

Rachunkowość zabezpieczeń

Celem stosowania rachunkowości zabezpieczeń jest ograniczenie zmienności wyniku netto Spółki, wynikającej z okresowych zmian wyceny transakcji zabezpieczających poszczególne ryzyka rynkowe, na które narażona jest Spółka. Instrumentami zabezpieczającymi są kredyty w walucie obcej.

Wyznaczane zabezpieczenia dotyczą przyszłych prognozowanych transakcji sprzedaży. Plany sprzedaży sporządzane są w oparciu o możliwości produkcyjne na dany okres. Spółka ocenia prawdopodobieństwo wystąpienia tych transakcji jako bardzo wysokie.

Spółka może korzystać z naturalnych zabezpieczeń ryzyka walutowego poprzez zastosowanie rachunkowości zabezpieczeń w stosunku do kredytów denominowanych w walutach obcych, wyznaczając je jako pozycje zabezpieczające przed ryzykiem kursu walutowego związanego z przyszłymi przychodami ze sprzedaży denominowanych w tych samych walutach.

Wynik transakcji, jako zysk lub strata wynikająca ze zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego przepływy pieniężne, ujmowany jest w pozostałych całkowitych dochodach, w takiej części, w jakiej dany instrument stanowi

skuteczne zabezpieczenie związanej z nim pozycji zabezpieczanej. Część nieskuteczną odnosi się do wyniku finansowego jako pozostałe przychody i koszty operacyjne. Instrumenty pochodne są ujmowane jako zabezpieczające do momentu, kiedy instrument wygaśnie, zostanie sprzedany, wypowiedziany, zrealizowany, bądź decyzją Spółki nie będzie już dużej wykorzystywany jako zabezpieczenie.

Obligacje wyemitowane przez Spółkę

Obligacje wyemitowane przez Spółkę o wartości nominalnej 100 zł każda, denominowane są w PLN, a okresy odsetkowe wynoszą 3 miesiące. Obligacje są emitowane jako niezabezpieczone. Jednostka ma prawo do wcześniejszego wykupu obligacji zgodnie z decyzją Zarządu po cenie ustalonej przez Zarząd. Obligacje wyemitowane przez Spółkę na dzień 31 grudnia 2018 przedstawia poniższa tabela.

Głównym celem, na który są wykorzystywane środki pochodzące z emisji obligacji jest finansowanie ogólnych potrzeb korporacyjnych, których podstawowym celem jest osiągnięcie zysku.

70 mln zł

Wartość obligacji wyemitowanych w latach 2016-2017

Emitent	Data emisji	Wartość emisji (tys. zł)	Oprocentowanie w bieżącym okresie odsetkowym
PCC EXOL S.A.	24 czerwca 2016	20 000	5,50%
PCC EXOL S.A.	15 września 2016	25 000	5,50%
PCC EXOL S.A.	15 listopada 2017	25 000	5,50%

Obligacje	2018	2017
Część długoterminowa	69 407	69 159
Część krótkoterminowa	255	255
Razem zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji	69 662	69 414

W 2018 roku Spółka korzystała również z zewnętrznych źródeł finansowania w formie długoterminowych kredytów inwestycyjnych i kredytów w rachunku bieżącym. Dodatkowo Spółka była stroną umów faktoringu dla wybranych należności z tytułu dostaw i usług oraz umów faktoringu odwrotnego dla wybranych zobowiązań z tytułu dostaw i usług.

Kredyty i pozostałe zadłużenie	2018	2017
Kredyty bankowe	80 656	96 369
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	126	177
Razem kredyty i pozostałe zadłużenie długoterminowe	80 782	96 546

Kredyty w rachunku bieżącym	28	0
Kredyty bankowe	15 742	17 444
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	52	50
Razem kredyty i pozostałe zadłużenie krótkoterminowe	15 822	17 494

Oprocentowanie kredytów oparte jest na zmiennej stopie procentowej WIBOR powiększonej o marżę.

	Waluta	2018		2017	
		Saldo w walucie (tys.)	Saldo w PLN (tys.)	Saldo w walucie (tys.)	Saldo w PLN (tys.)
Struktura walutowa zadłużenia					
Kredyty bankowe	PLN	0	96 398	0	113 813
Kredyty w rachunku bieżącym	PLN	0	28	0	0
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	PLN	0	178	0	227
Razem kredyty i pozostałe zadłużenie			96 604		114 040

Umowy o kredyty bankowe (saldo na dzień 31 grudnia 2018 96 426 tys. zł) zawierają kowenanty finansowe. Nie wystąpiły naruszenia kowenantów ani w okresie sprawozdawczym ani po dniu bilansowym, do dnia podpisania sprawozdania finansowego.

Ze zobowiązaniami z tytułu obligacji, kredytów i innego zadłużenia wiąże się ryzyko stopy procentowej, walutowe oraz ryzyko płynności. Dalsze informacje na temat zarządzania tymi ryzykami oraz informacje na temat wartości godziwej zobowiązań przedstawiono w Nocie 6.

Spółka posiada następujące limity w ramach podpisanych umów kredytowych, pożyczek, akredytyw i gwarancji (niepomniejszone o wykorzystanie na dzień bilansowy):

	2018	2017
Otwarte linie kredytowe niepomniejszone o wykorzystanie	49 000	49 000
Gwarancje	1 000	1 000

4.2 Koszty finansowe

Szczegóły dotyczące instrumentów pochodnych zaprezentowano w Nocie 6.1.

	2018	2017
Koszty z tytułu odsetek	(8 969)	(8 463)
- kredyty i pożyczki otrzymane	(4 858)	(5 635)
- obligacje wyemitowane	(4 105)	(2 823)
- leasing finansowy	(6)	(5)
Pozostałe	(1 883)	(1 195)
Opłaty administracyjne i emisyjne	(348)	(369)
Swapy odsetkowe - zabezpieczenie przepływów pieniężnych	(1 373)	(379)
Koszty zabezpieczenia finansowego	(161)	(447)
Pozostałe koszty finansowe	(1)	0
Razem koszty finansowe	(10 852)	(9 658)

4.3 Zabezpieczenie spłaty zobowiązań Spółki

Spółka ustanowiła na rzecz swoich kredytodawców i pożyczkodawców zewnętrznych następujące rodzaje zabezpieczeń:

Nazwa zabezpieczenia	Charakterystyka zabezpieczenia	Wartość zobowiązania na dzień bilansowy	Wartość bilansowa aktywów stanowiących zabezpieczenie
Weksle własne in blanco	Zgodnie z wystawionymi deklaracjami wekslowymi wierzyciel, w przypadku niedotrzymania warunków umowy ma prawo wypłacić weksel na sumę odpowiadającą zadłużeniu, łącznie z odsetkami oraz kosztami postępowania sądowego. Płatność z tytułu weksla jest wymagalna w ciągu 7 dni od dnia zawiadomienia Spółki. Najistotniejszą pozycję zobowiązań zabezpieczonych weksłami stanowią umowy dofinansowania.		
Hipoteki na nieruchomościach	Część obowiązujących na dzień bilansowy umów o kredyty i pożyczki inwestycyjne jest zabezpieczonych hipotecznie na nieruchomościach Spółki.	44 591	84 190
Zastaw rejestrowy na rzeczach ruchomych	Mienie ruchome oraz prawa wchodzące w skład Wydziału Produkcji Etoksylatów ETE-1, Wydziału Produkcji Siarczanowanych ETS i Wydziału Produkcji Etoksylatów ETE-2	51 835	60 319
Zastaw finansowy	Prawo z rachunków bankowych prowadzonych w BOŚ S.A.	0	13 574

4.4 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty składają się głównie ze środków pieniężnych na rachunkach bankowych oraz depozytów bankowych o terminie wymagalności do trzech miesięcy od dnia ich założenia. Środki pieniężne wycenia się w kwocie nominalnej powiększonej o odsetki.

3%

ŚRODKI PIENIĘŻNE W STRUKTURZE AKTYWÓW

	2018	2017
Środki pieniężne w banku i w kasie	15 736	19 874
Lokaty krótkoterminowe	350	16 531
Razem	16 086	36 405

Wolne środki pieniężne zgromadzone na rachunkach bankowych inwestowane są w formie lokat terminowych oraz overnight. Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Spółki na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych.

	2018 Saldo przeliczone na PLN	2017 Saldo przeliczone na PLN
Środki w walucie funkcjonalnej Spółki		
PLN	16 086	36 405
Struktura walutowa		
PLN	1 121	17 634
EUR	13 600	18 667
USD	1 364	104
GBP	1	0
Razem	16 086	36 405

NOTA 5 KAPITAŁ OBROTOWY

5.1 Zapasy

Zasady rachunkowości

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia lub kosztu wytworzenia nie wyższego od możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

W przypadku materiałów przeznaczonych do produkcji, odpisu do aktualnej ceny sprzedaży netto nie dokonuje się, jeżeli w odniesieniu do wyrobów gotowych, do wytworzenia których będą zużyte, nie stwierdzono utraty wartości.

Na cenę nabycia lub koszt wytworzenia zapasów składają się wszystkie koszty zakupu, koszty wytworzenia oraz inne koszty poniesione w celu doprowadzenia zapasów do ich aktualnego miejsca i stanu.

Koszty zakupu zapasów składają się z ceny zakupu, ceł importowych i pozostałych podatków (inne niż te możliwe do odzyskania w okresie późniejszym przez Spółkę od urzędów skarbowych) oraz kosztów transportu, załadunku, wyładunku oraz innych kosztów dających się bezpośrednio przyporządkować do pozyskania towarów i materiałów. Przy określaniu kosztów zakupu odejmuje się upusty, rabaty handlowe i inne podobne pozycje.

Koszt wytworzenia obejmuje bezpośrednio koszty wytworzenia (wartość zużytych materiałów bezpośrednich, robociznę bezpośrednią) oraz narzut pośrednich kosztów produkcji ustalonych przy założeniu normalnego wykorzystania mocy produkcyjnych.

Wyceny rozchodów dokonuje się:

- w przypadku materiałów – wg ceny średnioważonej,
- w przypadku towarów – wg ceny średnioważonej,
- w przypadku wyrobów gotowych – wg średnioważonego rzeczywistego kosztu.

	2018	2017
Materiały	20 939	15 568
Towary	4 038	1 425
Produkcja w toku (według kosztu wytworzenia)	12 816	12 361
Wyroby gotowe	18 743	13 733
Zapasy (brutto)	56 536	43 087
Odpisy aktualizujące wartość zapasów	(1 216)	(776)
Zapasy (netto)	55 320	42 311

Istotne szacunki

Odpis z tytułu utraty wartości

Na dzień bilansowy Spółka ocenia, czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika zapasów.

Odpisy aktualizujące wartość zapasów tworzy się w związku z utratą ich wartości celem doprowadzenia wartości zapasów do poziomu wartości netto możliwej do odzyskania oraz uwzględnienia braku rotacji danego zapasu.

Odpisy na zapasy są tworzone są zgodnie z szacunkami Zarządu dotyczącymi przyszłej możliwości wykorzystania ich składników w oparciu o przedziały wiekowania na podstawie poniższych kryteriów, które zostały opracowane przez Zarząd z uwzględnieniem historycznych tendencji w zakresie rotacji zapasów:

Okres braku rotacji	Wysokość odpisu
od 6 do 12 miesięcy	10%
od 1 roku do 2 lat	50%
dłużej niż 2 lata	100%

Odpisy aktualizujące wartość zapasów ustalone wg powyższych zasad mogą podlegać odmiennej ocenie w przypadku posiadania przez Zarząd wiarygodnych informacji, z których może wynikać, że doszło do dodatkowej utraty wartości lub utrata wartości nie nastąpiła.

Odpisy aktualizujące są ujmowane w wyniku finansowym jako koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów. Odwrócenie odpisu aktualizującego wartość zapasów jest ujmowane jako korekta kosztu sprzedanych produktów, towarów i materiałów.

5.2 Należności od odbiorców

Zasady rachunkowości

Należności od odbiorców oraz pozostałe należności finansowe wycenia się na moment początkowego ujęcia według wartości godziwej, a na dzień bilansowy według zamortyzowanego kosztu przy użyciu efektywnej stopy procentowej pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości. W przypadku należności krótkoterminowych wycena ta odpowiada kwocie należnej zapłaty pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

Spółka klasyfikuje należności od odbiorców oraz pozostałe należności w ramach kategorii instrumentów finansowych jako aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu bazując na wybranym modelu zarządzania aktywami finansowymi (utrzymywanie w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych).

Spółka posiada należności z tytułu dostaw objęte umową faktoringu. Spółka nie zatrzymuje znaczących ryzyk i korzyści, lecz zatrzymała kontrolę nad tymi aktywami, dokonując przy tym ubezpieczenia znacznej większości należności od odbiorców (na dzień 31 grudnia 2018 roku 75 % należności było objętych ubezpieczeniem).

Istotne szacunki

Odpis aktualizujący wartość należności liczony jest na bazie modelu oczekiwanej straty kredytowej niezależnie od wystąpienia przesłanek utraty wartości, zgodnie z MSSF 9.

Spółka uważa, że należności od odbiorców nie zawierają istotnego elementu finansowania, dlatego korzysta w tym przypadku z uproszczonego podejścia i wyceny odpisu na bazie oczekiwanych strat kredytowych za cały okres życia należności. Zgodnie z tym podejściem Spółka klasyfikuje należności od odbiorców do Stopnia 2, z wyjątkiem należności dla których stwierdzono utratę wartości – te należności zostały zaklasyfikowane do Stopnia 3.

Odpis na należności od odbiorców powiązanych opiera się o wewnętrzną ocenę ryzyka i poziomy strat publikowane przez zewnętrzne agencje ratingowe. Dla należności od odbiorców pozostałych przeprowadzono analizę portfelową (za wyjątkiem należności, które zostały przeanalizowane indywidualnie). Zastosowano uproszczoną matrycę odpisów w poszczególnych przedziałach wiekowych na podstawie oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia należności. Poziom oczekiwanych strat został określony w oparciu o analizę danych historycznych za ostatnie 14 kwartałów. Zgodnie z MSSF 9 historyczne wskaźniki strat powinny zostać skorygowane w oparciu o oczekiwania dotyczące zdarzeń przyszłych. Spółka po analizie otoczenia mikro- i makroekonomicznego nie stwierdziła istotnych czynników, które mogłyby istotnie zmienić poziom strat w okresie życia należności w stosunku do poziomów start realizowanych w ciągu ostatnich 14 kwartałów.

3 stopniowa klasyfikacja aktywów finansowych	Charakterystyka
1 Stopień	Salda, dla których nie nastąpiło znaczące zwiększenie ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia i dla których ustala się oczekiwaną stratę w oparciu o prawdopodobieństwo niewypłacalności w ciągu 12 miesięcy
2 Stopień	Salda, dla których nastąpiło znaczące zwiększenie ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia i dla których ustala się oczekiwaną stratę w oparciu o prawdopodobieństwo niewypłacalności w ciągu całego okresu kredytowania
3 Stopień	Salda ze stwierdzoną utratą wartości

	2018	2017
Należności od odbiorców ogółem	82 437	85 111
Należności rozliczane w ramach faktoringu	(18 350)	(19 188)
Należności od odbiorców (brutto)	64 087	65 923
Odpis aktualizujący wartość należności	(911)	(1 057)
Należności od odbiorców (netto), w tym	63 176	64 866
W walucie funkcjonalnej Spółki		
PLN	63 176	64 866
Struktura walutowa ogółem		
PLN	28 520	26 272
EUR	52 619	58 393
USD	1 298	446
	2018	2017
Należności, które utraciły wartość (brutto)	815	714
Odpis na należności, które utraciły wartość	(815)	(714)
Należności, które utraciły wartość (netto)	0	0
Należności, które nie utraciły wartości (brutto), w tym:	63 272	65 209
Należności nieprzeterminowane	55 891	60 091
Należności przeterminowane - wg okresu przeterminowania	7 381	5 118
Od 1 do 90 dni	5 567	4 291
Od 90 do 180 dni	1 218	469
Powyżej 180 dni	596	358
Odpis na należności, które nie utraciły wartości	(96)	(343)
Należności, które nie utraciły wartości (netto)	63 176	64 866
Razem należności	63 176	64 866

Z należnościami wiąże się ryzyko walutowe oraz kredytowe. Zarządzenia ryzykiem oraz informacje na temat wartości godziwej opisano w Nocie 6.

5.3 Aktywa z tytułu umów z klientami

Zasady rachunkowości

Spółka ujmuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej składnik aktywów z tytułu umowy będący prawem spółki do wynagrodzenia w zamian za dobra lub usługi, które Spółka przekazała klientowi.

Jeśli Spółka spełniła zobowiązanie, dokonując przekazania dóbr lub usług klientowi, zanim klient zapłacił wynagrodzenie lub przed terminem jego wymagalności, Spółka ujmuje umowę jako składnik aktywów z tytułu umowy, z wyłączeniem wszelkich kwot przedstawianych jako należności.

	Aktywa z tytułu umów z klientami
Stan na 31.12.2017	0
Zwiększenie aktywów z tytułu umowy w wyniku spełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia, które nie zostało jeszcze zafakturowane	1 101
Stan na 31.12.2018	1 101

W 2018 roku nie wystąpiły przesłanki wskazujące na konieczność utworzenia odpisów aktualizujących wartość aktywów z tytułu umów z klientami.

5.4 Pozostałe należności

Zasady rachunkowości

Pozostałe należności ujmuje się początkowo w wartości nominalnej i wycenia na dzień bilansowy w kwocie wymagającej zapłaty.

	2018	2017
Bieżący podatek dochodowy	0	77
Należności budżetowe poza bieżącym podatkiem dochodowym	4 255	1 504
Pozostałe należności	4 255	1 581

5.5 Zobowiązania wobec dostawców

Zasady rachunkowości

Zobowiązania wobec dostawców wycenia się na moment początkowego ujęcia w wartości godziwej a na każdy dzień bilansowy wycenia się w zamortyzowanym koszcie przy

zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. W przypadku zobowiązań krótkoterminowych o terminie płatności do 360 dni wycena ta odpowiada kwocie wymagającej zapłaty

	2018	2017
Zobowiązania wobec dostawców, w tym	90 503	78 966
W walucie funkcjonalnej Spółki		
PLN	90 503	78 966
Struktura walutowa		
PLN	44 712	36 697
EUR	42 175	41 863
USD	3 616	406

Ze zobowiązaniami wobec dostawców wiąże się ryzyko walutowe oraz na ryzyko płynności. Zarządzenia ryzykiem oraz informacje na temat wartości godziwej przedstawiono w Nocie 6.

5.6 Zobowiązania z tytułu umów z klientami

Zasady rachunkowości

Spółka ujmuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej zobowiązanie z tytułu umowy będące obowiązkiem jednostki do przekazania na rzecz klienta dóbr lub usług, w zamian za które Spółka otrzymała wynagrodzenie (lub kwota wynagrodzenia jest należna) od klienta.

Jeżeli klient dokonał płatności wynagrodzenia lub Spółka ma prawo do kwoty wynagrodzenia, które jest bezwarunkowe (tj. należność), zanim dobra lub usługi zostały przekazane klientowi, Spółka przedstawia umowę jako zobowiązanie z tytułu umowy w chwili dokonania płatności lub gdy płatność staje się należna (w zależności od tego, co nastąpi wcześniej).

	Rezerwa na rabaty od sprzedaży	Zaliczki otrzymane na dostawy	Razem
Stan na 31.12.2017	0	0	0
Reklasyfikacja rabatów od sprzedaży (MSSF 15) - na 31.12.2017 prezentowane w pozycji rezerw	92	-	92
Reklasyfikacja otrzymanych zaliczek (MSSF 15) - na 31.12.2017 prezentowane w pozycji pozostałych zobowiązań	-	112	112
Stan na 01.01.2018	92	112	204
Utworzenie w ciężar wyniku finansowego	333	-	333
Kwota przychodu rozpoznanego w okresie sprawozdawczym, który był uwzględniony w kwocie reklasyfikacji		(112)	(112)
Wykorzystanie	(92)		(92)
Zwiększenie z tytułu przedpłat od klientów, z wyłączeniem kwot rozpoznanych jako przychody w okresie sprawozdawczym	-	334	334
Stan na 31.12.2018	333	334	667
Krótkoterminowe	333	334	667

5.7 Pozostałe zobowiązania

Zasady rachunkowości

W tej pozycji wykazywane są zarówno zobowiązania finansowe (w tym w szczególności zobowiązania inwestycyjne) jak i niefinansowe (w tym w szczególności zobowiązania podatkowe, inne zobowiązania budżetowe, zaliczki na poczet dostaw których rozliczenie nastąpi poprzez dostawę) oraz pozostałe.

Pozostałe zobowiązania finansowe wycenia się na moment początkowego ujęcia w wartości godziwej a na każdy dzień bilansowy według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. Pozostałe zobowiązania niefinansowe wycenia się w kwocie wymagalnej zapłaty.

	2018	2017
Bieżący podatek dochodowy	2 060	0
Pozostałe zobowiązania budżetowe	1 728	3 024
Ubezpieczenia majątkowe	407	563
Zobowiązania inwestycyjne	7 892	3 606
Zaliczki otrzymane na dostawy	0	112
Instrumenty pochodne z tytułu zabezpieczenia stopy procentowej	323	0
Pozostałe zobowiązania	23	39
Pozostałe zobowiązania, w tym	12 433	7 344
- krótkoterminowe	11 963	7 344
- długoterminowe	470	0

Ze zobowiązaniami finansowymi wiąże się ryzyko walutowe oraz na ryzyko płynności. Zarządzenia ryzykiem oraz informacje na temat wartości godziwej przedstawiono w Nocie 6.

NOTA 6 ZARZĄDZANIE RYZYKIEM RYNKOWYM, KREDYTOWYM, PŁYNNOŚCIĄ I KAPITAŁEM

6.1 Zarządzanie ryzykiem rynkowym

Klasyfikacja aktywów i zobowiązań Spółki do kategorii wg MSSF 9

	2018	Poziom hierarchii wartości godziwej	Wartość bilansowa	Klasyfikacja instrumentów finansowych wg MSSF 9			Wartość godziwa
				Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Zobowiązania wyceniane w zamortyzowanym koszcie	
AKTYWA	Pozostałe aktywa (instrument pochodny)	2	17	0	17	0	17
	Należności od odbiorców	*	63 176	63 176	0	0	63 176
	Pozostałe należności	*	80	80	0	0	80
	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	*	16 086	16 086	0	0	16 086
	Razem		79 359	79 342	17	0	79 359
PASYWA	Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji	1	69 662	0	0	69 662	70 422
	Kredyty i pozostałe zadłużenie	*	96 604	0	0	96 604	96 604
	Zobowiązania wobec dostawców	*	90 503	0	0	90 503	90 503
	Pozostałe zobowiązania (instrument pochodny)	2	323	0	323	0	323
	Pozostałe zobowiązania	*	8 300	0	0	8 300	8 300
	Razem		265 392	0	323	265 069	266 152

W okresie sprawozdawczym Spółka nie dokonała zmian w klasyfikacji instrumentów finansowych w wyniku zmiany celu lub wykorzystania tych aktywów. Klasyfikacja aktywów finansowych uległa zmianie w związku z wdrożeniem MSSF9, co zostało opisane w notcie 1.

	2017	Poziom hierarchii wartości godziwej	Wartość bilansowa	Klasyfikacja instrumentów finansowych wg MSR 39		
				Pożyczki i należności	Zobowiązania wyceniane w zamortyzowanym koszcie	Wartość godziwa
AKTYWA	Pozostałe aktywa (instrument pochodny)	2	734	734	0	734
	Należności od odbiorców	*	64 866	64 866	0	64 866
	Pozostałe należności	*	66	66	0	66
	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	*	36 405	36 405	0	36 405
Razem			102 071	102 071	0	102 071
PASYWA	Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji	1	69 414	0	69 414	69 928
	Kredyty i pozostałe zadłużenie	*	114 040	0	114 040	114 040
	Zobowiązania wobec dostawców	*	78 966	0	78 966	78 966
	Pozostałe zobowiązania	*	4 169	0	4 169	4 169
Razem		0	266 589	0	266 589	267 103

* Przyjmuje się, że wartość godziwa jest zbliżona do wartości bilansowej, dlatego Spółka nie zastosowała żadnych technik do wyceny tych pozycji.

Pozostałe kategorie instrumentów finansowych nie wystąpiły w Spółce w okresie bieżącym ani w okresie porównywalnym.

Objaśnienie poziomu hierarchii wartości godziwej

Spółka klasyfikuje instrumenty finansowe, które wyceniane są w wartości godziwej, hierarchicznie, zgodnie z trzema głównymi poziomami wyceny według wartości godziwej odzwierciedlającymi podstawę przyjętą do wyceny każdego z instrumentów.

Hierarchia wartości godziwej kształtuje się następująco:

POZIOM 1

Ceny notowań rynkowych z aktywnych rynków dla identycznych aktywów i zobowiązań (np. notowane akcje i obligacje).

POZIOM 2

Ceny z aktywnych rynków, lecz inne niż ceny notowań rynkowych – ustalone bezpośrednio (poprzez porównanie z faktycznymi transakcjami) lub pośrednio (poprzez techniki wyceny bazujące na faktycznych transakcjach)

POZIOM 3

Ceny nie pochodzące z aktywnych rynków.

Spółka posiada instrumenty finansowe wyceniane w sprawozdaniu finansowym do wartości godziwej na dzień 31 grudnia 2018 r. oraz 31 grudnia 2017 r. Instrumenty pochodne wykorzystywane przez Spółkę zostały zakwalifikowane do poziomu 2 wartości godziwej.

6.2 Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej

RYZIKO STOPY PROCENTOWEJ

Poziom ryzyka

Opis ryzyka	Ocena Zarządu	Zarządzanie ryzykiem
Spółka posiada zobowiązania z tytułu kredytów bankowych, dla których odsetki liczone są na bazie zmiennej stopy procentowej, w związku z czym narażona jest na wzrost kosztów finansowania w przypadku wzrostu stóp procentowych. Posiadane przez Spółkę zobowiązania oparte o stałą stopę procentową wyceniane są w zamortyzowanym koszcie. Z uwagi na zmiany stóp procentowych zobowiązania te są narażone na zmiany wartości godziwej z tytułu zmiany stóp procentowych. Informacje o aktywach i zobowiązaniach narażonych na ryzyko stopy procentowej zostały przedstawione w dalszej części tego rozdziału.	Spółka posiadała w okresie sprawozdawczym zarówno aktywa jak i zobowiązania oprocentowane według stopy zmiennej (co równoważyło ryzyko). W minionych okresach zaobserwowano nieznaczne wahania stóp procentowych, nie przewiduje się gwałtownych zmian stóp procentowych w kolejnych okresach sprawozdawczych.	Ze względu na konieczność zabezpieczenia stóp procentowych związanych z zaciągniętymi kredytami oprocentowanymi zmienną stopą procentową, Spółka zdecydowała się zastosować strategię zabezpieczającą w postaci dwóch Swapów procentowych IRS na łączną kwotę 62 395 tys. zł, rozliczanych rocznie do 01.12.2025 roku oraz jednego Swapa procentowego na kwotę 31 795 tys. zł rozliczanego rocznie do 01.07.2024 roku. Na dzień 31.12.2018 kwota zabezpieczona wynosi odpowiednio 45 868 tys. zł i 22 564 tys. zł. Wpływ instrumentu pochodnego na pozycje sprawozdania z wyniku finansowego przedstawiono w nocie 4.2. Niezależnie od obowiązującej sytuacji Spółka monitoruje stopień narażenia na ryzyko stopy procentowej oraz prognozy stóp procentowych i nie wyklucza podjęcia działań zabezpieczających w przyszłości.

W prezentowanych okresach nie odnotowano wpływu rachunkowości zabezpieczeń na pozycje sprawozdania z wyniku finansowego oraz na sprawozdanie z całkowitych dochodów.

W poniższej tabeli przedstawiona została wartość bilansowa instrumentów finansowych Spółki narażonych na ryzyko stopy procentowej.

	2018			2017		
	Razem wartość bilansowa	Oprocentowanie stałe	Oprocentowanie zmienne	Razem wartość bilansowa	Oprocentowanie stałe	Oprocentowanie zmienne
Aktywa						
Należności od odbiorców	63 176	63 176	0	64 866	64 866	0
Pozostałe aktywa	97	80	17	800	66	734
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	16 086	41	16 045	36 405	40	36 365
Aktywa	79 359	63 297	16 062	102 071	64 972	37 099
	2018			2017		
	Razem wartość bilansowa	Oprocentowanie stałe	Oprocentowanie zmienne	Razem wartość bilansowa	Oprocentowanie stałe	Oprocentowanie zmienne
Zobowiązania						
Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji	69 662	69 662	0	69 414	69 414	0
Kredyty i pozostałe zadłużenie*	96 604	68 432	28 172	114 040	80 329	33 711
Zobowiązania wobec dostawców	90 503	90 503	0	78 966	78 966	0
Pozostałe zobowiązania	8 623	8 300	323	4 169	4 169	0
Razem	265 392	236 897	28 495	266 589	232 878	33 711

* Kredyty zabezpieczone IRS od 2018 roku są prezentowane jako oprocentowane stopą stałą. Rok 2017 w notcie powyżej zmieniono analogicznie.

6.3 Zarządzanie ryzykiem płynności

RYZIKO PŁYNNOŚCI

Poziom ryzyka

Opis ryzyka	Ocena Zarządu	Zarządzanie ryzykiem
Spółka definiuje ryzyko płynności jako ryzyko utraty zdolności do regulowania zobowiązań w określonych terminach. Ryzyko wynika z potencjalnego ograniczenia dostępu do rynków finansowych, co może skutkować brakiem możliwości pozyskania nowego finansowania lub refinansowania swojego zadłużenia.	W ocenie Zarządu, znaczna wartość środków pieniężnych na dzień bilansowy, dostępne linie kredytowe oraz dobra kondycja finansowa Spółki powodują, że ryzyko utraty płynności należy ocenić jako średnie.	Dział finansowy Spółki monitoruje kroczące prognozy wymogów dotyczących płynności właściwych dla Spółki w celu zagwarantowania, że posiada ona wystarczające środki pieniężne dla zaspokojenia potrzeb operacyjnych przy jednoczesnym utrzymaniu wystarczającej rezerwy.

Poniższa tabela zawiera niezdyktowane przepływy pieniężne wynikające ze zobowiązań finansowych Spółki według umownych terminów płatności:

2018	Niezdyskontowane umowne kwoty według terminów wymagalności od końca okresu sprawozdawczego				Razem	Wartość bilansowa
	do 1 roku	1-3 lata	3-5 lat	powyżej 5 lat		
Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji	3 850	49 260	25 509	0	78 619	69 662
Kredyty i pozostałe zadłużenie	21 205	37 816	33 925	16 590	109 536	96 604
Zobowiązania wobec dostawców	90 503	0	0	0	90 503	90 503
Pozostałe zobowiązania	8 153	470	0	0	8 623	8 623
Razem	123 711	87 546	59 434	16 590	287 281	265 392

2017	Niezdyskontowane umowne kwoty według terminów wymagalności od końca okresu sprawozdawczego				Razem	Wartość bilansowa
	do 1 roku	1-3 lata	3-5 lat	powyżej 5 lat		
Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji	3 850	51 735	26 884	0	82 469	69 414
Kredyty i pozostałe zadłużenie	21 660	38 339	35 825	34 886	130 710	114 040
Zobowiązania wobec dostawców	78 966	0	0	0	78 966	78 966
Pozostałe zobowiązania	7 344	0	0	0	7 344	7 344
Razem	111 820	90 074	62 709	34 886	299 489	269 764

6.4 Zarządzanie ryzykiem walutowym

RYZIKO WALUTOWE

Poziom ryzyka

N S W

Opis ryzyka	Ocena Zarządu	Zarządzanie ryzykiem
Znaczna część sprzedaży Spółki jest związana ze sprzedażą eksportową. Duża część przychodów krajowych jest także realizowana w walutach obcych, dodatkowo Spółka dokonuje zakupów materiałów do produkcji na rynkach zagranicznych. Ponadto Spółka posiada depozyty i lokaty w walucie obcej. Ryzyko walutowe wiąże się głównie ze zmianami poziomu kursu EUR i USD. Ekspozycja na ryzyko związane z innymi, niż wymienione, walutami nie jest istotna.	Wszelkie niekorzystne zmiany kursów walut obcych, w których Spółka dokonuje rozliczeń lub płatności mogą niekorzystnie wpłynąć na działalność, sytuację finansową lub wyniki działalności Spółki. Deprecjacja złotówki zwiększa całkowitą wartość osiągniętych przez Spółkę przychodów oraz rentowność działalności operacyjnej. Na datę bilansową Spółka nie była stroną żadnych czynnych transakcji opcyjnych.	Spółka ogranicza wpływ ryzyka walutowego, dokonuje zarówno zakupów materiałów w walutach obcych jak i sprzedaży na rynkach zagranicznych, dokonując naturalnego hedgingu. Jednocześnie Spółka zaciągnęła pożyczkę walutową w walucie EUR jako zabezpieczenie przyszłych przychodów w tej walucie. Pożyczka została spłacona w 2016 roku. Spółka szacuje, że efektywna wartość zabezpieczenia ujęta w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w innych dochodach całkowitych na dzień 31 grudnia 2018 roku w wysokości 1 079 tys. zł, wynikająca z różnic kursowych od instrumentu zabezpieczającego, będzie rozpoznawana w wyniku finansowym, w perspektywie najbliższych kilku lat (po 31.12.2020 roku).

6.5 Zarządzanie ryzykiem cen surowców

RYZIKO CEN SUROWCÓW

Poziom ryzyka

Opis ryzyka	Ocena Zarządu	Zarządzanie ryzykiem
Ze względu na specyfikę branży chemicznej, w przypadku większości surowców istnieje ograniczona liczba dostawców. Spółka jest częściowo uzależniona od PKN Orlen SA, która zaopatruje ją w tlenek etylenu. Istnieje ryzyko, iż w przypadku m.in. wystąpienia awarii bądź nieplanowanych przestoju na instalacjach dostawców Spółki, będzie ona musiała częściej realizować dostawy surowców z alternatywnych źródeł, bądź całkowicie ograniczyć produkcję.	W ocenie Zarządu, Spółka, dla większości dostawców nie jest kluczowym ani strategicznym odbiorcą. W związku z tym nie można wykluczyć ryzyka pojawienia się nieprzewidzianych trudności we współpracy z takimi dostawcami, które mogą skutkować przerwaniem płynności produkcji. Spółka nie może zapewnić, iż w przyszłości ceny wykorzystywanych przez Spółkę surowców nie wzrosną do poziomów, które spowodują wzrost cen produktów Spółki a przez to ograniczenie ich sprzedaży. Spółka nie jest w stanie wykluczyć sytuacji, w której będzie pozyskiwała surowce po cenach wyższych niż konkurenci. Spółka nie może również zapewnić, że w każdej sytuacji będzie w stanie przerzucić wzrost cen surowców na odbiorców swoich produktów.	W celu ograniczenia wpływu zmian cen surowców na wyniki, Spółka prowadzi działania zmierzające do dywersyfikacji źródeł dostaw strategicznych surowców.

6.6 Zarządzanie ryzykiem kredytowym

RYZIKO KREDYTOWE

Poziom ryzyka

N Ś W

Opis ryzyka	Ocena Zarządu	Zarządzanie ryzykiem
Ryzyko kredytowe rozumiane jest jako możliwość niewywiązania się dłużników Spółki ze zobowiązań. Ryzyko kredytowe Spółki związane jest przede wszystkim z wiarygodnością kredytową klientów, z którymi zawiera się transakcje fizycznej sprzedaży produktów.	Zdaniem Zarządu Jednostki nie występuje znacząca koncentracja ryzyka kredytowego, gdyż Spółka posiada wielu odbiorców. Udział 5 największych sald należności od odbiorców w ogóle należności od odbiorców na dzień bilansowy wyniósł 74% (na dzień 31 grudnia 2017 wyniósł 72%). Ryzyko kredytowe związane z depozytami bankowymi, instrumentami pochodnymi i innymi inwestycjami uznaje się za nieistotne, ponieważ Spółka zawarła transakcje z instytucjami o ugruntowanej pozycji finansowej. W okresie sprawozdawczym nie przekroczone limitów kredytowych i kierownictwo nie przewiduje żadnych strat z tytułu niewywiązania się kontrahentów ze zobowiązań.	Maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe wynosi 64 087 tys. zł na dzień bilansowy 31 grudnia 2018 (65 923 tys. zł na 31 grudnia 2017) i zostało oszacowane jako wartość bilansowa należności od odbiorców. Zarządzanie ryzykiem kredytowym polega na przeanalizowaniu ryzyka kredytowego nowego klienta zanim zaoferowane mu zostaną standardowe warunki płatności i dostawy. Na dzień 31 grudnia 2018 roku 75 % należności od odbiorców Spółki jest objętych ubezpieczeniem limitu kupieckiego (na dzień 31 grudnia 2017 roku: 81 %)

WPŁYW ZMIAN RYZYKA RYNKOWEGO

Potencjalnie możliwe zmiany w zakresie ryzyka rynkowego Spółka oszacowała następująco:

- 1% zmiana w zakresie stopy procentowej PLN, USD, EUR (wzrost lub spadek stopy procentowej),
- 10% zmiana kursu walutowego PLN/USD, PLN/EUR (wzrost lub spadek stopy procentowej),
- 10% zmiana w zakresie ryzyka cenowego (związanego z cenami produktów i surowców).

Poniżej przedstawione wartości ustalone zostały na bazie danych bilansowych. Analiza wrażliwości przeprowadzona przez Spółkę nie uwzględnia wpływu opodatkowania:

Pozycja w sprawozdaniu finansowym	wartość pozycji w tys. PLN	Ryzyko stopy procentowej		Ryzyko walutowe		Inne ryzyko cenowe*	
		wptyw na wynik		wptyw na wynik		wptyw na wynik	
		+ 100 pb w PLN/USD/EUR	- 100 pb w PLN/USD/EUR	10%	-10%	10%	-10%
2018							
AKTYWA	79 359	160	(160)	6 888	(6 888)	0	0
Należności od odbiorców	63 176	0	0	5 392	(5 392)	0	0
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	97	0	0	0	0	0	0
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	16 086	160	(160)	1 496	(1 496)	0	0
ZOBOWIĄZANIA	265 392	(282)	282	(4 764)	4 764	0	0
Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji	69 662	0	0	0	0	0	0
Kredyty i pozostałe zadłużenie	96 604	(282)	282	0	0	0	0
Zobowiązania wobec dostawców	90 503	0	0	(4 579)	4 579	0	0
Pozostałe zobowiązania	8 623	0	0	(185)	185	0	0

Pozycja w sprawozdaniu finansowym	wartość pozycji w tys. PLN	Ryzyko stopy procentowej		Ryzyko walutowe		Inne ryzyko cenowe*	
		wptyw na wynik		wptyw na wynik		wptyw na wynik	
		+ 100 pb w PLN/USD/EUR	- 100 pb w PLN/USD/EUR	10%	-10%	10%	-10%
2017							
AKTYWA	102 071	364	(364)	7 761	(7 761)	0	0
Należności od odbiorców	64 866	0	0	5 884	(5 884)	0	0
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	800	0	0	0	0	0	0
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	36 405	364	(364)	1 877	(1 877)	0	0
ZOBOWIĄZANIA	266 589	(337)	337	(4 326)	4 326	0	0
Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji	69 414	0	0	0	0	0	0
Kredyty i pozostałe zadłużenie	114 040	(337)	337	0	0	0	0
Zobowiązania wobec dostawców	78 966	0	0	(4 227)	4 227	0	0
Pozostałe zobowiązania	4 169	0	0	(99)	99	0	0

Poziom koncentracji okresowo wolnych środków pieniężnych z uwzględnieniem oceny kredytowej instytucji finansowych dokonanej przez wyspecjalizowane Agencje ratingowe (Fitch i Moody's)

	2018	2017
Najwyższy*	0%	0%
Wysoki	2%	2%
Średniowysoki	0%	0%
Średni	98%	98%
Razem środki pieniężne i ich ekwiwalenty	100%	100%

Poziom Najwyższy - rating od AAA do AA-

w tys. zł jeśli nie podano inaczej

Poziom Wysoki - rating od A+ do A-

Poziom Średniowysoki - BBB+ do BBB-

Poziom Średni - BB+ do BB-

Na dzień 31 grudnia 2018 r. maksymalny udział jednego banku w odniesieniu do wysokości środków ulokowanych przez Spółkę wyniósł 98 % (według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. 98 %).

OCENA KONCENTRACJI RYZYKA KREDYTOWEGO W SPÓŁCE

Koncentracja odbiorców oraz koncentracja geograficzna

Na dzień 31 grudnia 2018 r. saldo należności od 5 największych odbiorców stanowi 74 % salda należności od odbiorców (2017 r: 72 %) natomiast saldo zobowiązań od 5 największych dostawców stanowi 62 % salda zobowiązań wobec dostawców (2017 r: 66%). Ocenia się, że ze względu na dostępne dane historyczne oraz wieloletnie doświadczenie we współpracy z klientami, jak również stosowane zabezpieczenia występuje niski stopień ryzyka kredytowego.

NOTA 7 KAPITAŁY

Zasady rachunkowości

Kapitał akcyjny ujmowany jest w wysokości wykazywanej w statucie oraz Krajowym Rejestrze Sądowym prowadzonym dla Spółki.

Kapitał zapasowy składa się z nadwyżki osiągniętej przy emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej oraz z ustawowego i dobrowolnego odpisu z zysku.

Kapitał rezerwowi utworzony został z dobrowolnego odpisu z zysku. Na pozostałe całkowite dochody składają się wycena

instrumentów pochodnych zabezpieczających oraz zyski i straty aktuarialne z wyceny świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia po pomniejszeniu o efekt podatku odroczonego.

Zyski zatrzymane stanowią sumę zysku roku bieżącego oraz zakumulowanych zysków z lat poprzednich, które nie zostały wypłacone w formie dywidendy oraz korektę kapitału wynikającą ze zmian zasad rachunkowości z UoR na MSSF.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. oraz na moment podpisania niniejszego sprawozdania finansowego struktura akcjonariatu Spółki była następująca:

Akcjonariusz	Siedziba	Liczba akcji	Wartość nominalna jednej akcji	Wartość akcji	% posiadanego kapitału	% posiadanych praw głosu
PCC SE	Duisburg (Niemcy)	148 033 766	1	148 033 766	85,82	91,75
Inwestorzy giełdowi	GPW w Warszawie	24 450 608	1	24 450 608	14,18	8,25
		172 484 374		172 484 374		

Kapitał akcyjny składa się z 124 066 000 sztuk akcji uprzywilejowanych co do głosu na WZA (2 głosy na akcje) – akcje serii A, B, C1, oraz z 48 418 374 sztuk akcji zwykłych bez

Dywidenda

W dniu 20 kwietnia 2018 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki podjęło uchwałę w sprawie podziału zysku za 2017 rok. Zgodnie z uchwałą, zysk netto za rok obrotowy 2017 w kwocie 18 104 tys. zł został przeznaczony na:

- wypłatę dywidendy w kwocie 15 524 tys. zł (0,09 zł na jedną akcję),

uprzywilejowania – akcje serii C2, D oraz E. Wszystkie akcje zostały w pełni opłacone.

- podwyższenie kapitału zapasowego w kwocie 2 580 tys. zł.

Dywidendę wypłacono w dniu 10 maja 2018 roku.

Do dnia zatwierdzenia sprawozdania do publikacji Zarząd Spółki nie podjął uchwały w sprawie propozycji podziału zysku za rok 2018.

Kapitał zapasowy

	2018	2017
Przekazane na kapitał zapasowy	12 967	10 387
Nadwyżka z emisji akcji	29 687	29 687
Razem kapitał zapasowy	42 654	40 074

Kapitał rezerwowy

	2018	2017
Przekazane na kapitał zapasowy ponad limit KSH	6 000	6 000
Razem kapitał rezerwowy	6 000	6 000

Zyski zatrzymane

	2018	2017
Wynik finansowy netto bieżącego okresu	21 119	18 104
Program motywacyjny	1 237	581
Pozostałe zyski zatrzymane	(920)	(903)
Razem zyski zatrzymane	21 436	17 782

Pozostałe całkowite dochody

	2018	2017
Wpływ wyceny instrumentów zabezpieczających	1 079	1 079
Zyski i straty aktuarialne	(168)	(147)
Razem pozostałe całkowite dochody	911	932

Zarządzanie kapitałem

Głównym założeniem polityki Spółki PCC EXOL S.A. w zakresie zarządzania kapitałami jest zapewnienie silnej bazy kapitałowej, umożliwiającej stabilny rozwój przy zapewnieniu dbałości o interesy beneficjentów wewnętrznych i zewnętrznych.

Spółka systematycznie monitoruje wskaźniki rentowności kapitału oraz wskaźniki relacji kapitału własnego do zobowiązań. Celem Spółki jest osiągnięcie wskaźnika rentowności kapitału na poziomie satysfakcjonującym akcjonariuszy. W trakcie roku obrotowego nie było zmian w polityce Spółki dotyczącej zarządzania kapitałami.

W latach prezentowanych w niniejszym sprawozdaniu wskaźniki rentowności kapitału i relacji kapitału własnego do zobowiązań kształtowały się odpowiednio na następujących poziomach:

Nazwa wskaźnika	2018	2017
Rentowności kapitałów własnych*	8,7%	7,6%
Relacja kapitału własnego do zobowiązań**	82,3%	80,2%

* - zysk netto Spółki do wartości kapitałów własnych Spółki na dzień bilansowy

** - stosunek wartości kapitałów własnych Spółki do wartości zobowiązań na dzień bilansowy

NOTA 8 REZERWY

Zasady rachunkowości

Rezerwy

W pozycji rezerw Spółka wykazuje głównie rezerwy na prowizje od sprzedaży, które ujmowane są w kosztach sprzedaży. Ruchy na rezerwach w poszczególnych okresach wykazują poniższe tabele:

	Rezerwa na prowizje i rabaty od sprzedaży	Pozostałe rezerwy	Razem
Stan na 31.12. 2017	200	13	213
Reklasyfikacja rabatów od sprzedaży do zobowiązań z tytułu umów (MSSF 15)	(92)	0	(92)
Stan na 01.01.2018	108	13	121
Utworzenie w ciężar wyniku finansowego	133	7	140
Wykorzystanie	(108)	(13)	(121)
Stan na 31.12.2018	133	7	140
Krótkoterminowe	133	7	140

	Rezerwa na prowizje i rabaty od sprzedaży	Pozostałe rezerwy	Razem
1 stycznia 2017	370	0	370
Utworzenie w ciężar wyniku finansowego	200	13	213
Wykorzystanie	(370)	0	(370)
31 grudnia 2017	200	13	213
Krótkoterminowe	200	13	213

NOTA 9 POZOSTAŁE NOTY

9.1 Pozostałe aktywa długoterminowe

Zasady rachunkowości

W ramach pozostałych aktywów długoterminowych Spółka wykazuje inwestycje w spółkach zależnych oraz inwestycje w spółkach stowarzyszonych.

Inwestycje w jednostkach zależnych

Za jednostki zależne w sprawozdaniu finansowym Spółka uznaje te jednostki, nad którymi Spółka

sprawuje bezpośrednią kontrolę. Inwestycje w jednostki zależne ujmowane są w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych są ujmowane w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

	2018	2017
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	5 502	2 502
Inwestycje w jednostkach zależnych	39 571	39 571
Pozostałe aktywa długoterminowe	45 073	42 073

1 stycznia 2018	Akcje i udziały w jednostkach stowarzyszonych	Akcje i udziały w jednostkach zależnych
Wartość według ceny nabycia	2 502	39 640
Odpisy aktualizujące	0	(69)
Wartość księgowa netto na 1 stycznia 2018	2 502	39 571
Zmiany w roku 2018	3 000	0
- nabycie akcji, udziałów	3 000	0
31 grudnia 2018		
Wartość według ceny nabycia	5 502	39 640
Odpisy aktualizujące	0	(69)
Wartość księgowa netto na 31 grudnia 2018	5 502	39 571

W 2018 roku Spółka objęła 50% udziałów o wartości 3 000 tys. zł, w podwyższonym kapitale zakładowym spółki Elpis Sp. z o.o., która posiada wszystkie udziały w spółce celowej dedykowanej do realizacji potencjalnego projektu w Malezji.

1 stycznia 2017	Akcje i udziały w jednostkach stowarzyszonych	Akcje i udziały w jednostkach zależnych
Wartość według ceny nabycia	0	39 642
Odpisy aktualizujące	0	(69)
Wartość księgowa netto na 1 stycznia 2017	0	39 573
Zmiany w roku 2017	2 502	(2)
- nabycie akcji, udziałów	2 500	0
- przekwalifikowanie	2	(2)
31 grudnia 2017		
Wartość według ceny nabycia	2 502	39 640
Odpisy aktualizujące	0	(69)
Wartość księgowa netto na 31 grudnia 2017	2 502	39 571

9.2 Pozostałe aktywa krótkoterminowe

Zasady rachunkowości

W ramach pozostałych aktywów krótkoterminowych Spółka wykazuje przede wszystkim rozliczenia międzyokresowe czynne oraz zaliczki na aktywa niefinansowe.

Rozliczenia międzyokresowe

Rozliczenia międzyokresowe ustalane są w wysokości poniesionych, wiarygodnie ustalonych wydatków, jakie dotyczą przyszłych okresów i spowodują w przyszłości wpływ

do spółki korzyści ekonomicznych. Odpisy czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów następują stosownie do upływu czasu.

Zaliczki na środki trwałe, wartości niematerialne i zapasy

Zaliczki, których rozliczenie nastąpi poprzez fizyczną dostawę aktywów niefinansowych, wykazuje się w wysokości kwoty zapłaconej.

	2018	2017
Rozliczenia międzyokresowe czynne	1 054	783
Zaliczki na środki trwałe	1 769	0
Zaliczki na zapasy	1	11
Pozostałe należności finansowe	80	66
Pozostałe należności niefinansowe	6	3
Instrumenty pochodne z tytułu zabezpieczenia stopy procentowej	17	734
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	2 927	1 597

Szczegóły dotyczące instrumentów pochodnych zaprezentowano w Nocie 6.1.

9.3 Zobowiązania z tyt. świadczeń pracowniczych

Zasady rachunkowości

Zobowiązania z tyt. świadczeń pracowniczych

W ramach zobowiązań z tyt. świadczeń pracowniczych wykazywane są: zobowiązania z tytułu określonych świadczeń po okresie zatrudnienia (odprawy emerytalne), świadczenia z tyt. premii, programu motywacyjnego, niewykorzystanych urlopów oraz niewypłacone, należne pracownikom wynagrodzenia.

Spółka wypłaca świadczenia z tytułu jednorazowych odpraw emerytalno-rentowych. Wysokość zobowiązań z tytułu tych świadczeń szacowana jest na koniec okresu sprawozdawczego przez niezależnego aktuarium metodą prognozowanych świadczeń jednostkowych. Wartość bieżącej zobowiązania z tytułu określonych świadczeń ustala się poprzez zdyskontowanie szacowanych przyszłych wypływów pieniężnych przy zastosowaniu stóp procentowych obligacji skarbowych wyrażonych w walucie przyszłej wypłaty świadczeń, o terminach zapadalności zbliżonych do terminów regulowania odnośnych zobowiązań. Zyski i straty aktuarialne z wyceny programów określonych świadczeń po okresie zatrudnienia ujmują się w innych całkowitych dochodach w okresie, w którym powstały.

Pozostałe koszty ujmują się w wyniku finansowym.

Ponadto, Spółka tworzy fundusz socjalny i dokonuje okresowych odpisów w wysokości odpisu podstawowego. Celem Funduszu jest subsydiowanie działalności socjalnej Spółki, pożyczek udzielonych ich pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych. Dla celów sporządzenia sprawozdania finansowego dokonano kompensacji aktywów Funduszu ze zobowiązaniami wobec Funduszu, ponieważ aktywa te nie stanowią oddzielnych aktywów Spółki.

Płatność w formie akcji

Spółka prowadzi program świadczeń opartych na akcjach rozliczanych w instrumentach kapitałowych, w ramach którego Spółka otrzymuje usługi świadczone przez Prezesa Zarządu oferując w zamian warranty subskrypcyjne dające możliwość objęcia w przyszłości akcji spółki PCC EXOL S.A. oraz bonus pieniężny należny po spełnieniu określonych warunków nierynkowych nabywania tych praw. Wartość godziwa usług świadczonych przez Prezesa Zarządu otrzymanych w zamian za przyznanie warrantów oraz bonusu pieniężnego wykazywana jest jako koszt przez okres nabywania uprawnień do realizacji warrantów w korespondencji z:

- kapitałem własnym – zyski zatrzymane (wycena programu motywacyjnego) – dla części programu motywacyjnego rozliczanego w instrumentach kapitałowych,
- zobowiązaniami – zobowiązania z tytułu wynagrodzeń (wycena programu motywacyjnego) – dla części programu motywacyjnego rozliczanego w środkach pieniężnych.

W odniesieniu do części programu motywacyjnego dotyczącej przyznania warrantów zamiennych na akcje całkowita kwota podlegająca ujęciu w kosztach zostaje określona przez odniesienie do wartości godziwej przyznanych warrantów ustalonej na dzień rozpoczęcia obowiązywania programu (dzień, na który zostały przyznane prawa):

- z uwzględnieniem wszelkich warunków rynkowych (na przykład ceny akcji jednostki),
- bez uwzględnienia wpływu wszelkich czynników związanych ze stażem pracy oraz warunków nierynkowych nabywania uprawnień (na przykład celów związanych z poziomem EBITDA, oraz wskazanego okresu obowiązkowego zatrudnienia pracownika w jednostce) oraz
- z uwzględnieniem wpływu wszelkich warunków niezwiązanych z nabywaniem uprawnień (na przykład obowiązującego pracowników wymogu utrzymywania uzyskanych instrumentów przez określony czas).

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego jednostka dokonuje rewizji poczynionych szacunków oczekiwanej liczby warrantów, do których uprawnienia zostaną nabyte w następstwie spełnienia warunków nabywania uprawnień mających charakter nierynkowy. Spółka prezentuje wpływ ewentualnej rewizji pierwotnych szacunków w wyniku finansowym, wraz z odpowiednią korektą kapitału własnego.

Spółka wycenia na koniec każdego okresu sprawozdawczego zobowiązanie z tytułu przyznanego bonusu pieniężnego według bieżącej wartości spodziewanych wypływów środków pieniężnych dla potrzeb uregulowania zobowiązania, uwzględniając terminy i warunki, na których prawa do otrzymania środków pieniężnych zostały przyznane.

Z chwilą realizacji opcji wymiany warrantów na akcje przez Prezesa Zarządu, jednostka emituje nowe akcje. Środki uzyskane po potrąceniu wszelkich kosztów możliwych do bezpośredniego przypisania do transakcji zwiększają kapitał akcyjny (wartość nominalna) i nadwyżkę ceny emisyjnej akcji ponad ich wartość nominalną (prezentowaną w kapitale zapasowym).

Składki na ubezpieczenie społeczne oraz rozliczenia podatkowe z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych płatne w związku z przyznaniem bonusu pieniężnego uznaje się

za integralną część samego przyznanego świadczenia i ujmuje jako zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych i podatków (wycena programu motywacyjnego), a koszty traktuje się jak transakcję rozliczaną w formie pieniężnej. Rozpoznanie tych kosztów następuje proporcjonalnie do kosztów programu motywacyjnego.

PCC EXOL S.A. uruchomiła w listopadzie 2015 roku program motywacyjny opierający się na warrantach subskrypcyjnych zamiennych na akcje (Program) oraz przyznaniu bonusu pieniężnego.

Program polega na zaoferowaniu uczestnikowi programu (Prezes Zarządu) warrantów subskrypcyjnych dających możliwość objęcia w przyszłości akcji Spółki PCC EXOL S.A. po spełnieniu określonych warunków nierynkowych nabywania tych praw. Dodatkowo, w momencie zadeklarowania przez uczestnika programu zamiany otrzymanych warrantów na akcje, uczestnikowi przysługuje bonus pieniężny w określonej w umowie wysokości.

Celem programu jest motywacja osoby objętej programem do działań zapewniających zarówno długoterminowy wzrost wartości Spółki jak również stabilny wzrost poziomu EBITDA, a także stabilizacja kadry menedżerskiej.

Program motywacyjny jest programem rozliczanym kapitałowo w części dotyczącej przyznania warrantów subskrypcyjnych oraz rozliczanym w formie pieniężnej w części dotyczącej przyznania bonusu pieniężnego.

W ramach tego programu Rada Nadzorcza ma prawo przyznać w łącznej ilości 1 982 723 warrantów. W dniu 14 czerwca 2017 r., w ramach I Roku Obrotowego Realizacji Programu, Spółka zaoferowała Prezesowi Zarządu objęcie 165.227 imiennych warrantów subskrypcyjnych serii A, wyemitowanych na podstawie Uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z 10 listopada 2015 r., uprawniających do objęcia 165.227 akcji zwykłych Spółki na okaziciela serii F o wartości nominalnej 1 zł każda. W dniu 14 czerwca 2017 r. Prezes Zarządu przyjął ofertę i objął zaoferowane warranty w liczbie 165.227 sztuk.

Ponadto, zgodnie z § 6 uchwały nr 3 Walnego Zgromadzenia z dnia 10 listopada 2015 r., z dniem złożenia przez Prezesa Zarządu oświadczenia o objęciu akcji w zamian za ww. warranty, wymagalne stanie się dodatkowe wynagrodzenie w kwocie 165.227 zł netto, na warunkach tam opisanych. Oświadczenie o objęciu akcji może zostać złożone najpóźniej do dnia 31 lipca 2025 r. Do dnia publikacji niniejszego sprawozdania, ww. oświadczenie nie zostało złożone.

Główne warunki programu:

Data przyznania uprawnień	10.11.2015
Ilość pracowników objętych programem	1
Wartość programu (w części dotyczącej przyznania warrantów) na datę przyznania uprawnień	1 762
Ilość warrantów podlegających wycenie na dzień bilansowy (w tys. szt.)	744
Wartość jednego warrantu przyznanego w I transzy na datę przyznania uprawnień	2,34 zł
Wartość jednego warrantu przyznanego w III transzy na datę przyznania uprawnień	2,37 zł
Wartość jednego warrantu przyznanego w IV transzy na datę przyznania uprawnień	2,38 zł
Wartość jednego warrantu przyznanego w V transzy na datę przyznania uprawnień	2,39 zł
Wartość programu (w części dotyczącej przyznania bonusu pieniężnego) na datę przyznania uprawnień	744
Koszt ujęty w wyniku finansowym w okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2018 r. w części dotyczącej warrantów	655
Koszt ujęty w wyniku finansowym w okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2018 r. w części dotyczącej bonusu pieniężnego	275
Koszt ujęty w wyniku finansowym w okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2018 r. w części dotyczącej narzutów na bonus pieniężny	148
Koszt ujęty w wyniku finansowym w latach 2015-2017 w części dotyczącej warrantów	582
Koszt ujęty w wyniku finansowym w latach 2015-2017 w części dotyczącej bonusu pieniężnego	248
Koszt ujęty w wyniku finansowym w latach 2015-2017 w części dotyczącej narzutów na bonus pieniężny	133
Kumulatywna kwota ujęta w kapitale własnym na dzień 31 grudnia 2018 r. („zyski zatrzymane”)	1 237
Kumulatywna kwota ujęta w rezerwach na dzień 31 grudnia 2018 r. („Rezerwy na świadczenia pracownicze”)	523
Kumulatywna kwota ujęta w zobowiązaniach na dzień 31 grudnia 2018 r. („Bieżące zobowiązania podatkowe z innych tytułów niż podatek dochodowy”)	281

Warunki nabywania uprawnień

Okres nabywania uprawnień	Warunki nierynkowe dot. zatrudnienia oraz wyników (szczegółowo opisano poniżej)
Okres realizacji warrantów do których nabyto uprawnienia	W trakcie – 5 kolejnych lat obrotowych począwszy od roku obrotowego zakończonego 31 grudnia 2016 r. Do 31 lipca 2025 r., nie wcześniej niż po upływie 12 miesięcy od daty przyznania warrantów

Znaczącymi parametrami przyjętymi w modelu wyceny były:

Model wyceny warrantów	symulacja Monte-Carlo
Ilość przyznanych warrantów	661
Cena akcji na dzień przyznania	3,17 zł
Cena wykonania	1 zł
Oczekiwana zmienność kursu	34,3%
Średni okres trwania życia opcji	7,5 roku
Stopa wolna od ryzyka	3,0%

Warunki nabywania uprawnień wynikające z Programu:**Założenia przyjęte co do realizacji tych warunków****31 grudnia 2018**

Osiągnięcie poziomu EBITDA w latach obrotowych 2016 – 2020 na poziomie od 40,6 mln zł (ilość przypisanych warrantów: 82 613) do 63,6 mln zł (ilość przypisanych warrantów: 1 982 723)

Założono, że cel zostanie spełniony w wysokości EBITDA:

- 41 998 tys. zł w roku 2016, której odpowiada 165 227 warrantów;
- 44 500 tys. zł w roku 2018, której odpowiada kolejne 165 227 warrantów;
- 47 800 tys. zł w roku 2019, której odpowiada kolejne 330 454 warrantów;
- 49 500 tys. zł w roku 2020, której odpowiada kolejne 82 613 warrantów

Utrzymywanie stosunku służbowego przez okres obowiązywania programu

Założono, że warunek będzie zrealizowany

	2018	2017
Koszty wynagrodzeń	(21 782)	(16 995)
Koszty ubezpieczeń społecznych	(3 633)	(2 990)
Koszty innych świadczeń pracowniczych	(984)	(923)
Razem koszty świadczeń pracowniczych	(26 399)	(20 908)

Niewypłacone premie oraz program motywacyjny	2 273	1 895
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	1 033	906
Zaległe urlopy	113	116
Odprawy emerytalno-rentowe	273	228
Razem zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych, w tym	3 692	3 145
Krótkoterminowe	3 471	2 953
Długoterminowe	221	192

Wpływ zmian wskaźników na saldo zobowiązań z tyt. świadczeń pracowniczych Spółki

:

w tys. zł jeśli nie podano inaczej

	2018	2017
wzrost stopy dyskonta o 0,25%	(6)	(5)
obniżenie stopy dyskonta o 0,25%	7	5
wzrost o 0,25% wskaźnika wzrostu wynagrodzeń	7	5
obniżenie o 0,25% wskaźnika wzrostu wynagrodzeń	(6)	(5)

Pożyczki udzielone pracownikom	71	68
Środki pieniężne	55	34
Zobowiązania z tytułu ZFŚS	(121)	(106)
Odpisy na Fundusz w okresie obrotowym	334	316

Środki zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych

	2018	2017
--	------	------

9.4 Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Zasady rachunkowości

Różnice kursowe dotyczące działalności operacyjnej, w tym przede wszystkim różnice kursowe związane z zakupem lub sprzedażą, Spółka ujmuje w pozostałych kosztach i przychodach operacyjnych.

Pozostałe różnice kursowe, niezwiązane z działalnością operacyjną, wykazywane są w ramach pozycji Koszty finansowe. Ujawnienia z tego tytułu przedstawiono w Nocie 4.2.

	2018	2017
Koszty i przychody z tytułu odsetek	(4)	127
- odsetki od należności	97	451
- odsetki od zobowiązań	(54)	(57)
- odsetki z lokat	6	17
- odsetki pożyczki udzielone	150	4
- odsetki od faktoringu	(264)	(317)
- odsetki pozostałe	61	29
Pozostałe	1469	(648)
Dywidendy otrzymane	0	144
Otrzymane dotacje	5	13
Koszty operacji bankowych	(98)	(113)
Zwrot podatku VAT	414	0
Odszkodowania, kary, grzywny	(65)	31
Zysk/strata na zbyciu i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	(189)	69
Zyski /straty z tytułu różnic kursowych netto z działalności operacyjnej	1 397	(1 572)
Opisy aktualizujące wartość należności od odbiorców	270	(304)
Prowizje od faktoringu	(277)	(232)
Premia za niską szkodowość	76	0
Różnice inwentaryzacyjne	60	1 145
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	(124)	171
Razem pozostałe przychody i koszty operacyjne	1 465	(521)

9.5 Leasing operacyjny

Zasady rachunkowości

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego.

W umowach w których Spółka jest leasingobiorcą opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego ujmowane są jako koszty w wyniku finansowym metodą liniową przez okres trwania leasingu.

W umowach w których Spółka jest leasingodawcą opłaty leasingowe ujmowane są jako przychód liniowo w okresie trwania leasingu.

Należności Spółki z tytułu leasingu operacyjnego są nieistotne.

Spółka użytkuje na mocy leasingu operacyjnego następujące aktywa:

- samochody osobowe,
- urządzenia techniczne,
- pomieszczenia biurowe i gospodarcze.

	2018	2017
W okresie 1 roku	160	209
W okresie od 1 roku do 5 lat	0	12
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	160	221

	2018	2017
Minimalne opłaty leasingowe	916	877

9.6 Podatek dochodowy bieżący i odroczony

Zasady rachunkowości

Podatek dochodowy ujęty w wyniku finansowym obejmuje podatek bieżący oraz podatek odroczony. Podatek bieżący wyliczany jest zgodnie z aktualnym prawem podatkowym.

Podatek odroczony

Odroczony podatek dochodowy ustala się przy zastosowaniu stawek i przepisów podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać wtedy, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany, a zobowiązania rozliczone, przyjmując za podstawę stawki i przepisy podatkowe, które obowiązywały prawnie na dzień bilansowy.

Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego powstają w wyniku dodatnich różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań, a ich wartością bilansową.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego powstają w wyniku ujemnych różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań, a ich wartością bilansową oraz niewykorzystanych strat podatkowych i niewykorzystanych ulg podatkowych. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się jedynie wówczas, gdy istnieje prawdopodobieństwo wypracowania w przyszłości dochodu do opodatkowania w takiej wysokości, aby pozwoliło to na potrącenie różnic przejściowych, wykorzystanie strat podatkowych lub rozliczenie ulg podatkowych.

Aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego i zobowiązań z tytułu odroczonego podatku dochodowego nie dyskontuje się.

Kompensaty aktywów i zobowiązań z tytułu podatku odroczonego dokonuje się, gdy Spółka:

- posiada możliwość do wyegzekwowania tytułu prawnego do przeprowadzenia kompensat ujmowanych kwot,
- aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego dotyczą podatku dochodowego nałożonego przez tę samą władzę podatkową na tego samego podatnika lub różnych podatników, którzy zamierzają rozliczyć zobowiązania i należności w kwocie netto, lub jednocześnie zrealizować należności i rozliczać zobowiązania.

Spółka prowadzi działalność na terenie specjalnej strefy ekonomicznej. W związku z działalnością w strefie na każdy dzień bilansowy Spółka analizuje, czy jest zasadne ujęcie aktywa z tytułu niewykorzystanej ulgi podatkowej oraz w jakim zakresie. Składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego od niewykorzystanej ulgi podatkowej ujmuje się w zakresie, w którym jest prawdopodobne, że spółki osiągną przyszły dochód do opodatkowania, który będzie można pomniejszyć o kwotę ulgi lub posiada wystarczająco dodatnie różnice przejściowe, które spowodują pojawienie się dodatkowych kwot do opodatkowania. Spółka na podstawie historycznych doświadczeń uznaje za prawdopodobne szacowane wyniki podatkowe w ciągu kolejnego roku obrotowego.

w tys. zł jeśli nie podano inaczej

Istotne szacunki

Po przeprowadzonej analizie na dzień 31 grudnia 2018 r. Zarząd stwierdził, że w okresie obowiązywania zezwolenia strefowego, tj. do dnia 31 grudnia 2026 r. PCC EXOL S.A. osiągnie dochody podatkowe umożliwiające wykorzystanie pełnej kwoty ulgi podatkowej. Z tego względu na dzień 31 grudnia 2018 roku kwota aktywa z tytułu niewykorzystanej ulgi podatkowej wyniosła 1 879 tys. zł.

Prawdopodobieństwo realizacji aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego z przyszłymi zyskami podatkowymi opiera się na budżecie Spółki. Spółka ujęła w księgach aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego do wysokości, do której jest prawdopodobne, iż osiągnie zysk do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

	2018	2017
	Niewykorzystane ulgi	
Podatek odroczony od niewykorzystanej ulgi ujęty w sprawozdaniu	1 879	1 323
Podatek odroczony od niewykorzystanej ulgi nie ujęty w sprawozdaniu	0	0
Okres upływu prawa do kwot, od których nie ujęto podatku odroczonego	Rok 2026	Rok 2026

W efekcie przeprowadzonej analizy poziomów dochodów podatkowych osiągniętych przez Spółkę Zarząd stwierdził, że każda racjonalna zmiana dochodu podatkowego jednostki nie skutkowałaby koniecznością zmniejszenia aktywów z tytułu podatku odroczonego z uwagi na bezpieczny poziom dochodów podatkowych osiągniętych przez Spółkę.

Spółka PCC EXOL SA posiada zezwolenie nr 271 z dnia 1 października 2013 roku na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej „Invest Park” w podstrefie Brzeg Dolny.

Zezwolenie udzielone zostało do dnia 31 grudnia 2026 roku. Zgodnie z nim Spółka zobowiązała się do:

- poniesienia wydatków inwestycyjnych w wysokości przewyższającej 10 745 tys. zł w terminie do 31.12.2015 roku,
- zwiększenia zatrudnienia po dniu uzyskania zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie Strefy w zakładzie zlokalizowanym na terenie strefy o co najmniej 6 nowych pracowników najpóźniej w terminie do 31.12.2015 roku.

Spółka poniosła wydatki w wysokości przewyższającej 10 745 tys. zł i wypełniła warunek dotyczący wzrostu zatrudnienia. W 2018 roku Spółka wykorzystwała ulgę podatkową, wynikającą z tego zezwolenia.

Spółka wystąpiła o udzielenie zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej w Strefie, w związku z planowanym nowym przedsięwzięciem inwestycyjnym, polegającym na rozbudowie i zwiększeniu zdolności produkcyjnych istniejącego zakładu, poprzez realizację inwestycji pod nazwą: „Budowa instalacji do produkcji glicynianów i instalacji do produkcji oksyalkilatów wysokomolekulowych”. W czerwcu 2016 roku Spółka uzyskała zezwolenie na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej „INVEST – PARK” w Podstrefie Brzeg Dolny. W zezwoleniu oraz w decyzji z dnia 07.03.2018 roku określono następujące warunki prowadzenia przez Spółkę działalności gospodarczej w WSSE w Podstrefie Brzeg Dolny:

- poniesienie na terenie Strefy wydatków inwestycyjnych o wartości przewyższającej kwotę 15 000 tys. zł w terminie do dnia 31.12.2020 r.,
- zwiększenie dotychczasowego zatrudnienia na terenie Strefy, poprzez zatrudnienie dodatkowo co najmniej 8 nowych pracowników,
- zakończenie inwestycji w terminie do dnia 30.06.2021 r.

Do dnia bilansowego Spółka nie wypełniła warunków zezwolenia. Spółka jest w trakcie wykorzystywania ulgi podatkowej, wynikającej z tego zezwolenia.

2018

2017

Bieżący podatek dochodowy	(3 048)	(1 213)
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	(2 993)	(2 291)
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	(55)	1 078
Odroczony podatek dochodowy	1 004	(1 112)
Razem podatek dochodowy w sprawozdaniu z wyniku finansowego	(2 044)	(2 325)

* W pozycji Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych w roku 2017 wykazano zwrot podatku dochodowego w kwocie 1 046 tys. zł wynikający z korekty rozliczeń podatku dochodowego za lata 2011 i 2012.

Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej:

	2018	2017
Zysk przed opodatkowaniem (brutto)	23 163	20 429
Podatek wyliczony wg stawki Jednostki (2018: 19%, 2017: 19%)	(4 401)	(3 882)
Wykorzystanie ulgi w tyt. działalności w ramach specjalnych stref ekonomicznych	2 301	2 205
Pozostałe	56	(649)
Podatek dochodowy w wyniku finansowym – efektywna stawka wyniosła –9% (w roku 2017 –11%) zysku brutto	(2 044)	(2 325)

Aktywa i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego są następujące:

	2018	2017
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego:		
- przypadające do realizacji po upływie 12 miesięcy	0	0
- przypadające do realizacji w ciągu 12 miesięcy	2 925	2 188
Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego:		
- przypadające do uregulowania po upływie 12 miesięcy	24 167	24 606
- przypadające do uregulowania w ciągu 12 miesięcy	264	97
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	21 506	22 515

2018

2017

w tys. zł jeśli nie podano inaczej

Nadwyżka zobowiązań nad aktywami z tytułu odroczonego podatku dochodowego na początek okresu, z tego:	(22 515)	(21 407)
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego na początek okresu	2 188	3 545
Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego na początek okresu	(24 703)	(24 952)
Ujęcie w wyniku finansowym	1 004	(1 112)
Ujęcie w pozostałych całkowitych dochodach	5	4
Nadwyżka zobowiązań nad aktywami z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu, z tego:	(21 506)	(22 515)
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu	2 925	2 188
Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu	(24 431)	(24 703)

	1 stycznia 2017	Uznanie/(Obciążenie)		31 grudnia 2017	Uznanie/(Obciążenie)		31 grudnia 2018
		wynik finansowy	pozostałe całkowite dochody		wynik finansowy	pozostałe całkowite dochody	
Aktywa z tytułu podatku odroczonego							
Ulga z tyt. prowadzenia działalności na terenie SSE	2 921	(1 598)	0	1 323	556	0	1 879
Koszty okresu niezrealizowane podatkowo	452	243	0	695	(24)	0	671
Rezerwy	78	(39)	4	43	191	5	239
Pozostałe	94	33	0	127	9	0	136
Razem	3 545	(1 361)	4	2 188	732	5	2 925

	1 stycznia 2017	Uznanie/(Obciążenie)		31 grudnia 2017	Uznanie/(Obciążenie)		31 grudnia 2018
		wynik finansowy	pozostałe całkowite dochody		wynik finansowy	pozostałe całkowite dochody	
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego							
Różnica pomiędzy podatkową a bilansową wartością środków trwałych	9 143	(358)	0	8 785	(312)	0	8 473
Różnica pomiędzy podatkową a bilansową wartością wartości niematerialnych	15 694	0	0	15 694	0	0	15 694
Polityka zabezpieczeń	0	0	0	0	0	0	0
Pozostałe	115	109	0	224	40	0	264
Razem	24 952	(249)	0	24 703	(272)	0	24 431

9.7 Zobowiązania warunkowe

	2018	2017
Otrzymane dotacje	751	379
Razem zobowiązania warunkowe	751	379

W pozycji otrzymane dotacje Spółka wykazuje wpływy dotyczące projektów w trakcie realizacji.

Rozliczenia podatkowe

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach, do interpretacji

prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku.

9.8 Aktywa warunkowe

Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku Spółka nie zidentyfikowała należności warunkowych.

9.9 Sprawy sądowe

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Spółka nie toczyła przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego ani organem administracji publicznej, istotnego postępowania,

dotyczącego zobowiązań oraz wiarytelności Spółki. W bieżącym okresie nie dokonano również istotnych rozliczeń z tego tytułu.

9.10 Objaśnienie do sprawozdania z przepływów pieniężnych

	Należności od odbiorców i pozostałe należności			Zobowiązania wobec dostawców i pozostałe zobowiązania				Kapitał obrotowy
	Zapasy	Należności od odbiorców	Pozostałe należności	Aktywa z tytułu umów z klientami	Zobowiązania wobec dostawców	Zobowiązania z tytułu umów z klientami	Pozostałe zobowiązania	
31 grudnia 2017	(42 311)	(64 866)	(1 581)	0	78 966	0	7 344	(22 448)
31 grudnia 2018	(55 320)	(63 176)	(4 255)	(1 101)	90 503	667	11 963	(20 719)
Zmiana stanu w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	(13 009)	1 690	(2 674)	(1 101)	11 537	667	4 619	1 729
Korekty	0	0	(77)	0	0	(204)	(5 499)	(5 780)
Objaśnienie do sprawozdania z przepływów pieniężnych	(13 009)	1 690	(2 751)	(1 101)	11 537	463	(880)	(4 051)

	Należności od odbiorców i pozostałe należności			Zobowiązania wobec dostawców i pozostałe zobowiązania				Kapitał obrotowy
	Zapasy	Należności od odbiorców	Pozostałe należności	Aktywa z tytułu umów z klientami	Zobowiązania wobec dostawców	Zobowiązania z tytułu umów z klientami	Pozostałe zobowiązania	
31 grudnia 2016	(41 627)	(74 627)	(1 508)	0	64 836	0	7 518	(45 408)
31 grudnia 2017	(42 311)	(64 866)	(1 581)	0	78 966	0	7 344	(22 448)
Zmiana stanu w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	(684)	9 761	(73)	0	14 130	0	(174)	22 959
Korekty	0	0	77	0	(493)	0	(110)	(525)
Objaśnienie do sprawozdania z przepływów pieniężnych	(684)	9 761	4	0	13 637	0	(284)	22 434

Zmiany w zobowiązaniach finansowych i aktywach zabezpieczających

	2017	Przepływy pieniężne	Zwiększenia	Zmniejszenia	Zmiany w wartości godziwej	2018
Pożyczki/kredyty	113 813	(17 626)	0	0	239	96 426
Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji	69 414	(255)	255	248	0	69 662
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	227	(49)	0	0	0	178
Zobowiązania z działalności finansowej	183 454	(17 930)	255	248	239	166 266
Instrumenty pochodny z tytułu zabezpieczenia stopy procentowej	734	0	0	0	(1 040)	(306)
Aktywa/zobowiązania zabezpieczające (hedgde) kredyty długoterminowe	734	0	0	0	(1 040)	(306)

Szczegóły pozostałych korekt przepływów z działalności operacyjnej

	2018	2017
Zwiększenie/zmniejszenie rezerw		933
Zwiększenie/zmniejszenie pozostałych zobowiązań długoterminowych	469	0
Zysk ze sprzedaży lub zbycia składników rzeczowych aktywów trwałych	189	(69)
Pozostałe aktywa	(603)	114
Zwiększenie/zmniejszenie zobowiązań pracowniczych	548	412
Pozostałe korekty zysku	923	(311)
Razem pozostałe korekty	514	1 079

9.11 Transakcje z podmiotami powiązаныmi

Kontrolę nad Spółką sprawuje PCC SE z siedzibą w Duisburgu (Niemcy), która posiada 86 % akcji i jest stroną kontrolującą najwyższego szczebla. Pozostałe 14% znajduje się w posiadaniu wielu akcjonariuszy.

Spółka w ramach transakcji z jednostkami powiązаныmi dokonuje transakcji z jednostką dominującą, PCC SE oraz pozostałymi podmiotami powiązаныmi, w tym jednostkami zależnymi od PCC SE. W roku obrotowym zakończonym 31 grudnia 2018 i okresie porównywalnym Spółka przeprowadziła następujące transakcje:

Przychody od podmiotów powiązanych	2018	2017
Przychody ze sprzedaży produktów i usług		
- pozostałym podmiotom powiązаныm	26 625	23 078
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów		
- pozostałym podmiotom powiązаныm	86 126	91 289
Pozostałe przychody operacyjne		
- od pozostałych podmiotów powiązanych	168	65
Razem	112 919	114 432

Zakup od podmiotów powiązanych	2018	2017
Zakup usług		
- od Jednostki PCC SE	1 859	1 786
- od pozostałych podmiotów powiązanych	18 684	18 360
Zakup towarów i materiałów		
- od pozostałych podmiotów powiązanych	90 313	52 631
Zakup środków trwałych, wartości niematerialnych, nieruchomości inwestycyjnych		
- od pozostałych podmiotów powiązanych	2 340	2 653
Transfery związane z umowami o finansowanie		
- od pozostałych podmiotów powiązanych	207	497
Razem	113 403	75 927

Należności od podmiotów powiązanych	2018	2017
- od pozostałych podmiotów powiązanych	19 640	15 073
Razem należności od podmiotów powiązanych	19 640	15 073

Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych	2018	2017
- od Jednostki PCC SE	400	414
- od pozostałych podmiotów powiązanych	20 821	18 380
Razem zobowiązania wobec podmiotów powiązanych	21 221	18 794

Wynagrodzenie Kadry Kierowniczej

2018	Zarząd		Razem:
	Mirostaw Siwirski	Rafał Zdon	
Wynagrodzenie	292	30	322
Premie	293	0	293
Program motywacyjny Prezesa Zarządu (skumulowana rezerwa*)	1 760	0	1 760
Inne tytuły	6	0	6
Łączne dochody - Zarząd	2 351	30	2 381
	Kluczowa kadra kierownicza		Razem:
Wynagrodzenia i inne świadczenia	2 145		2 145
Łączne dochody - kluczowa kadra kierownicza	2 145		2 145
Łączne dochody			4 526

*Skumulowana rezerwa za cały okres obowiązywania programu motywacyjnego, czyli za lata 2015-2018

2017	Zarząd		Razem:
	Mirostaw Siwirski	Rafał Zdon	
Wynagrodzenie	298	30	328
Premie	574	0	574
Program motywacyjny Prezesa Zarządu (skumulowana rezerwa*)	830	0	830
Inne tytuły	4	0	4
Łączne dochody - Zarząd	1 706	30	1 736
	Kluczowa kadra kierownicza		Razem:
Wynagrodzenia i inne świadczenia	1 671		1 671
Łączne dochody - kluczowa kadra kierownicza	1 671		1 671
Łączne dochody			3 407

*Skumulowana rezerwa za cały okres obowiązywania programu motywacyjnego, czyli za lata 2015-2017

Szczegółowe informacje dotyczące zasad i przebiegu rozliczenia w ramach programu motywacyjnego opartego o warranty subskrypcyjne znajdują się w Nocie 9.3.

Wynagrodzenie Rady Nadzorczej

Rada Nadzorcza	2018		2017	
	Wynagrodzenie	Łączne dochody	Wynagrodzenie	Łączne dochody
Alfred Pelzer	0	0	0	0
Waldemar Preussner	0	0	0	0
Wiesław Klimkowski	0	0	0	0
Daniel Ozon ⁽¹⁾	0	0	35	35
Kamilla Spark ⁽²⁾	0	0	37	37
Arkadiusz Szymanek ⁽³⁾	63	63	0	0
Robert Pabich ⁽⁴⁾	60	60	0	0
RAZEM	123	123	72	72

¹ rezygnacja z dn. 29.11.2017 r.

² rezygnacja z dn. 05.01.2018 r.

³ kooptacja przez Radę Nadzorczą w dn. 18.12.2017 r., powołanie w 09.01.2018 r.

⁴ powołanie w dn. 09.01.2018 r.

9.12 Wynagrodzenie podmiotu badającego sprawozdanie finansowe

	2018	2017
Z tytułu umowy o przeprowadzenie przeglądu i badania sprawozdań finansowych, w tym:	81	79
<i>badanie rocznych sprawozdań finansowych</i>	57	53
<i>przegląd sprawozdań finansowych</i>	24	26
Z realizacji innych umów	7	6
Razem	88	85

9.13 Zdarzenia po dniu bilansowym

Po dniu 31 grudnia 2018 roku miały miejsce następujące istotne zdarzenia niekorygujące danych wykazanych w niniejszym sprawozdaniu finansowym:

Spór z HH Technology

Dnia 25 stycznia 2019 r. rozpoczął się spór sądowy PCC EXOL z HH Technology Corp., Stany Zjednoczone Ameryki (dalej: „HH Technology”). Przeciwko Spółce został złożony wniosek o zabezpieczenie roszczenia przez HH Technology, obejmujący udzielenie zabezpieczenia roszczenia o zaniechanie naruszenia patentu nr 210255 „Sposób wytwarzania alkoksylantów i urządzeń do realizacji tego sposobu”. Całkowitą sumę zabezpieczenia HH Technology wskazała na kwotę 57 254 733 zł.

Spółka całkowicie kwestionuje roszczenia HH Technology i złożyła w Sądzie pismo procesowe wskazując na całkowity brak podstaw faktycznych i prawnych do udzielenia zabezpieczenia, wnosząc jednocześnie o zobowiązanie HH Technology do wniesienia kaucji w wysokości 40 mln PLN wraz z wyjaśnieniami

W dniu 28 stycznia Sąd Okręgowy we Wrocławiu wydał postanowienie, w którym oddalił w całości złożony przez HH Technology przeciwko PCC EXOL wniosek o zabezpieczenie roszczenia o zaniechanie naruszenia ww. patentu (dalej:

Postanowienie”). Zdaniem Sądu HH Technology nie uprawdopodobnił naruszenia patentu, nie przedłożył też żadnych miarodajnych środków pozwalających na uznanie, że Spółka w sposób bezprawny wykorzystuje opatentowaną technologię poprzez sprzedaż wynalazku na polskim i zagranicznych rynkach. Tym samym nie sposób uznać, by PCC EXOL uzyskiwała nieuczciwą przewagę nad podmiotami, które wykupiły od HH Technology licencję na wykorzystywanie wynalazku ani nad HH Technology.

HH Technology zaskarżył Postanowienie w całości, ponadto wniósł o zmianę Postanowienia w całości poprzez uwzględnienie w całości wniosku HH Technology o udzielenie zabezpieczenia lub ewentualnie o uchylenie Postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

HH Technology w zażaleniu nie przedstawił żadnych nowych dowodów ponad dotąd zgromadzony przez sąd materiał dowodowy, nie odniósł się także w treści zażalenia do składanych przez Spółkę pism procesowych i jej argumentacji.

Spółka całkowicie kwestionując roszczenia HH Technology złożyła odpowiedź na zażalenie wniesione przez HH Technology, w którym wskazała na całkowity brak podstaw faktycznych i prawnych do udzielenia zabezpieczenia.

PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU I OSOBY ODPOWIEDZIALNEJ ZA PROWADZENIE KSIĄG PCC EXOL S.A.

Sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji oraz podpisane przez Zarząd PCC EXOL S.A.:

Mirosław Siwirski	Prezes Zarządu
Rafał Zdon	Wiceprezes Zarządu
Beata Dobecka	Dyrektor Biura Księgowego/ Główny Księgowy CWB Partner Sp. z o.o. prowadzącej księgi rachunkowe PCC EXOL S.A.

Brzeg Dolny, 21 marca 2019 roku